

HİKÂYE

9 NUMARA

Ali Şavverdi



DOKUZ NUMARA

Ali ŐANVERDİ

DOKUZ NUMARA

Ali ŐANVERDİ



DOKUZ NUMARA

Copyright © Sütun Yayınları, 2011

*Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Tic. A.Ş.'ye aittir.
Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Yayıncılık Tic. A.Ş.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.*

Editör

Hasan Hayri DEMİREL

Kapak

Engin ÇİFTÇİ

Sayfa Düzeni

Ahmet KAHRAMANOĞLU

ISBN

978-975-9089-93-1

Yayın Numarası

87

Basım Yeri ve Yılı

Çağlayan Matbaası

Sarıncı Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir/İZMİR

Tel: (0232) 274 22 15

Nisan 2011

Genel Dağıtım

Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım

Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi

Mahmutbey/İSTANBUL

Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Sütun Yayınları

Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No: 1

34696 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 522 11 44 Faks: (0216) 522 11 78

www.sutunyayinlari.com

facebook.com/kitapkaynagi

İçindekiler

7	Onuncu Söz
15	Ah Kalbim
21	Baban Gelirse
29	Sen Söyle Mevhibe
35	Tabure
43	Yüzüm Yok (Borçlu)
49	Yirmi Yedinci Soru
57	Şimdilik
65	Demir Yolu
73	Dokuz Numara
81	Dar Ayakkabı
85	Yabancı Değilsin
91	Kim Bu
97	Randevu
105	Gitmek

Onuncu Söz¹

Gecenin yüzünü sabaha çevirdiği dakikalarda, merdivenlerden telaşla çıkan ayak sesleri aceleyle odaya yaklaşıyordu. Bu saatlerde sükûnete alışkın olan koridor, böylesine bir hareketliliğe ilk defa şahit oluyordu.

Minareler, daveti ilan etmiş, heybetli suskunluklarına geri dönmüştü. Sese kulak veren evlerin pencerelerinden ışık sızmaya başlıyordu birer ikişer.

Koridorun en sonundaki odada, ilk uyanan Sabri olmuştu. Bugünün nöbetçisi de oydu zaten. İçerdekileri uyandırmak için yüksünmeden yatakları dolaştı. Uyanırken her biri ayrı bir âlem olan arkadaşlarının uyurken birbirlerine ne çok benzediklerini fark etti o sabah. “İnsan, ancak düşünürken kendi olabiliyor.” diye geçirdi içinden. “Uyanmak da kişiye mahsus. Bir çıtırtıda bile kendine gelenler varken, gök gürlenmesine rağmen uyanamayanlar oluyor.”

Dün akşam hepsi epey yorulmuştu. Geç vakte kadar ışığı açık kalan odalarda ikişerli, üçerli gruplar, kitabın etrafında hemdert olmuş ve tatlı bir yorgunluğun ardından karanlıkların içinde sessizce kaybolup gitmişlerdi. Gece, gözlere perde çekerken; kimi yürekleri de aydınlatıvermişti.

Sabri, diğer odaları dolaştıktan sonra başladığı yeri ikinci kez yokladı. İlyas’tan hâlâ hareket yok. “Artık fazla

¹ Gerçek olaydan mülhemdir.

oldu. İnsan bu kadar uykunun esiri olmaz ki!” Yatağa yaklaşmış, başından örtüyü sıyırdığında artık içerde bir çılgınlık kopma vakti gelmişti.

...

Az sonra kapı kolu yerinden sökülecekmiş gibi sertçe kıvrıldı. En önde Ayaz Ağabey girdi içeriye, arkasından da Hilmi Ağabey ve Sabri. Nefes nefese kalmışlardı ve üçünün de yüzünden endişe akıyordu.

İçerdekiler, korku dolu bakışlarla ranzanın etrafında dündü. İlk bakışta Ayaz Ağabey’i tanımakta zorlandılar. Böylesine gergin bir yüz ve korkulu gözler onun olamazdı. Bakışları keskinleşmiş, saçları yüzüne doğru savrulmuştu. Göğsü, saatlerce koşan atın burnu gibi bir inip bir şişiyordu. Bir şey söylemek istedi, kuru kuru yutkundu. Söyleyecekleri boğazına düğümlendi ve susmayı tercih etti. Etrafı boşaltılan yatağa yönelirken, bakışları içerdekilerin ürkek gözleriyle çarpıştı. Belki de ilk, onların yüzünde okumak istedi olayın vahametini. Belki duyduklarını yalanlayacak, korkularını biraz olsun teskin edecek bir işaret aradı karşısındakilerde ama bulamadı. Çarpıştığı bakışlar korkularını daha da arttırdı ve yüreğini iyiden iyiye kabarttı.

Ne olduğunu içerdekiler de anlayabilmiş değildi. Hiçbirinin anlatacak hikâyesi yoktu. Çaresizlik duruşlarına bile yansımıştı. Söz bitince, hâl dili konuşmaya başladı. Gözlerindeki nem olmasa, bir kurbanın kesilişini seyreden çocuğunkinden farkı kalmayacaktı bakışlarının.

Ayaz Ağabey, İlyas’ın yüzüne bakınca bakışları kısıldı, suratı bir yumruk kadar küçüldü. Gözbebekleri iyice irileşti. Sözün bittiği yere gelindiğinden, dudaklarından dökülen tek söz: “Aman Allah’ım!” oldu. Boğazına kadar çekilmiş çarşafın altında hareketsiz biçimde sırtüstü yatıyordu İlyas. Sağ elindeki kitabı hâlâ sıkı sıkıya tutuyordu.

Okurken uyumuş olacak. İşaret parmağı kitabın arasındaydı. Ayaz, İlyas'ın elinden kitabı alırken, parmakla ayrılan yeri kıvrarak işaretledi ve yatağın kenarına bıraktı. Sabri, yusuvarlak olmuş gözlerini kırpmadan takip ediyordu onları. Ağabeylerin sorarcasına bakışları karşısında titrek bir sesle:

– Uyandığımda böyleydi, dedi.

Odadaki diğer iki arkadaşı endişeli gözlerle bakıştılar bir kez daha ama ikisinden de ses çıkmadı. Korku, yüzlerinin rengini değiştirmiş, sözlerini daha dillerindeyken kurutmuştu. Akşam sapasağlam yatağa giren İlyas, yüzü gözü şişmiş her tarafı mosmor kesilmiş bir hâlde yatıyordu şimdi yatağında.

Öldü, İlyas öldü, diye tekrarlayıp duruyorlardı. Zaten Sabri de “İlyas öldü” diye hemen koşuvermemiş miydi Ayaz Ağabey'e.

Sabri, odalarına geldiğinde bir müddet konuşamadı. Heyecan ve korku birbirine karışınca tıkanıp kalmıştı karşılarında. Gecenin o en karanlık vaktinde odanın ortasında öylece kalakalmıştı. Ayaz Ağabey, yıllardır yöneticilik görevindeydi. Ne zaman nasıl davranılacağını bilirdi. Sabri, tutukluk yapan tabanca gibi karşısında kala kalınca; Hilmi'nin sorgulayan bakışlarına rağmen okkalı bir tokat indirdi suratına. Ayaz Ağabey'in parmaklarını yüzünde hissettiği anda şifresi bulunmuş kilit gibi dili çözüldü Sabri'nin ve ağzından odanın havasını buz gibi eden o iki kelime dökülürdü içeriye: “İlyas Öldü.”

Attıkları uzun adımlara rağmen ne kadar uzun sürmüştü şu üç katı çıkmak! Hâlbuki günde onlarca defa bir çırpıda çıkıvermiyorlar mıydı bu merdivenleri? Kapıyı açtıklarında ter kokusuna karışmış ekşimsi, keskin yanık bir et kokusu sardı *etraflarını*. Ürkek adımlarla yatağa yaklaşıtlar.

İlyas'ı o hâlde görünce şaşkınlık, yakalarından yakalayiverdi bir an. Yerlerinde öylece durakaldılar. Ne diyeceklerini şaşırdılar. İkisinin de dizlerinin bağı çözüldü-verdi ve şişten çekilen et gibi yığıldılar ranzanın dibine. İlyas'ın yüzü tanınmayacak haldeydi. Vücudu, küçücük kalmış, göz kapaklarının etrafı morarmıştı. Dudakları kurumuş, bıçakla yarılmış gibi dilim dilim olmuştu. Ayaz, vücudunda bir şey var mı diye çarşafı üzerinden hafifçe kaldırdığında yanık kokusu daha bir keskinleşti. Gözleri alabildiğine büyüdü, daha fazla bakamadı. Örtüyü elinden bırakırken: “Aman Allah'ım ne olmuş buna böyle!” diyebildi ancak.

Çarşaf da yatak da terden sırlıslık olmuştu. Boy-nundan tırnaklarına kadar bütün vücudu sabun gibi erimiş, deri köpürmüştü.

Akıl edip nabzına bakmasaydı herkes onu hâlâ ölmüş bilecekti. Heyecanla söylenen “Çok şükür yaşıyor!” sözleri bir anda odanın havasını da içerdekilerin yüzünü de değiştirdi. Kısılan gözler açıldı, yüzler birazcık olsun genişledi. Bakışlar odanın içinde dolanıp birbirine çarptı.

Hilmi, “Tamam Ağabey, çağırdım geliyorlar.” dedi telefonunu kapatırken. Ayaz, hıçkırarak ağlamamak için dudaklarını ısıyor, ara ara gözlerini kapatıp kendi içine dönüyordu; “Bari hastaneye kadar dayanabilsin Allah'ım! N olur dayansın Allah'ım.”

...

Hastane koridorlarındaki ilaç kokusu daha da sersemletmişti Ayazı. İçerde fazla dayanamayıp, koridora çıktı. Ağlamak istiyor, kendini zor tutuyordu. İki büklüm olmuştu. Arada bir başını yukarılara kaldırıyor kurtulması için yalvarıyor, inliyordu.

Bu kısacık mesafede kaç tur attığını kendisi de hatırlamıyordu. Ayaklarının peşine takılmış bir sağa, bir sola

gidip dururken, dudaklarından “Emanet, Allah’ım o bize emanet.” sözleri tekrarlanıp durdu.

Ne olduğunu bilse belki biraz olsun rahatlayacak. “Doktorlar da kerpeten gibi. Ağızlarını bıçak açmıyor. Ne soğuk alınlığı diyorlar, ne yaralanma ne de bilinen başka bir hastalık. Bu hâle nasıl düştü? Ailesine ne derim şimdi? Ah bir konuşabilse! Ne olduğunu anlatabilse...”

– Ayaz Ağabey, doktor seni çağırıyor.

Ayaz, burnunu çekti. Ayaklarının hâkimiyetini tekrar alırken, elinin tersiyle gözlerinin altını sildi. Doktor, dudaklarını büküp, alınının kırışıklıklarını daha da derinleştirerek bir elindeki filme bir İlyas’a bakıyordu: “Öyle şey görmedim.” diye mırıldandı.

Ayaz ses çıkarmadı. Bir şey anlamamış gibi baktı doktora fakat bu şaşkın bakışlar onu ürkütmüştü. Ne olduğunu sormaya korktu. Konuşmasına devam etmesi için doktora sessizce bakmaya devam etti:

– Uyrurken bir insan nasıl bu hâle gelebilir ki? İç organlarının çoğu zarar görmüş. Özellikle de ciğerler... Ayaz’a dönerek imalı bir tonda:

– Nasıl oldu bu, gördünüz mü?

– Sabah çocuklar haber verdiğinde bu haldeydi.

– Uyrurken mi oldu bütün bunlar?

Ayaz, ellerini çaresizce yana açıp dudaklarını bükmeyle yetindi.

Doktor, işaret parmağıyla gözlük çerçevesini kontrol etti. Elindeki filme bir kez daha baktı. Kalın dudaklarını dışarı doğru bükte. Karar veremiyor gibiydi. Saçları alın kısmından iyice dökülen başını, yanlara doğru birkaç kez umutsuzca sallayıp, hasta yatağının kenarındaki takip dosyasına bir şeyler yazdı. Sonra da kalemi dosyanın üzerine bıraktı. Aklına bir şey gelmiş gibi bir an

durakladıktan sonra, kimseye tek söz söylemeden aceleyle dışarı çıktı.

Az sonra, saçları iyiden iyiye ağarmış, yüzündeki kırışıklıkları derinleşmiş bir doktorla tekrar içeri girdi. İkisi de telaşlıydı. Oldukça hızlı hareket etmeye çalışıyorlardı. Doktoru İlyas'ın yanına götürürken ona hastayla ilgili bir şeyler anlatıyordu.

Yaşlı doktor, kendinden emin hareketlerle hastanın ağzına, boynuna, karın bölgesine iyice baktı. Filmlerini, tahlil sonuçlarını başını arada bir sallayarak kontrol etti. Sonra, orada bekleyenlere dönerek hastanın yakınlarını sordu:

– Kendisi yatılı öğrenci. Biz hocalarıyız, dedi Ayaz Ağabey. Ailesi uzakta olduğundan henüz gelemediler.

Bir müddet düşünür gibi yaptı. Ayaz Ağabey'le Hilmi Ağabey, dudakları arasından dökülecek kelimeleri toplamak için sabırsızlıkla bekliyorlardı: “Fizikî bir müdahale yok” dedi. “İçten içe yanma gibi bir durum var. Yatarken herhangi bir sıvı ya da ilaç içmiş olabilir mi?”

Herkes birbirine baktı. Hepsi de hayır anlamında başını sallıyordu.

– Arkadaşlarıyla bütün gün beraberdi. Yatarken de dört kişi aynı odada yatıyorlar. Böyle bir şey içmesi mümkün değil.

Yaşlı doktor, düşünürken eliyle çenesini hafifçe kaşıdı. Sonra da kendisini çağıran genç doktorla konuşmaya başladı. Cümleleri arasında yabancı kelimeler kullandığından içerdekiler ne söylediğini pek anlamadılar. Odadan çıkmaya hazırlanırken Ayaz Ağabey merakını gidermek istedi:

– Pek iyi değil, dedi ve yürüdü. Birkaç adım attıktan sonra durdu: İlaç tedavisine hemen başlayacağız. Tepki verirse şansı var. Yoksa... dedi ve gerisini getirmeden yürümesine devam etti.

– Allah’tan ümit kesilmez.

İlaçlar verildikten üç saat kadar sonra İlyas inlemeye başladı. Koridorda bekleyenler gözleri ışıldayarak içeri koştular. İlyas gözkapaklarını aralamıştı fakat hâlâ konuşmuyordu. Büyümüş ve kıpkırmızı olmuş gözlerini karşı duvara dikmiş öylece duruyordu. Dudakları susuzluktan kurumuş tarlalar gibi olmuştu.

İçerdekileri görmüyor, seslerini duymuyordu bile. Başında bekleyenlerin merakı iyice depreşti. Bir konuşabilse, ne olduğunu anlatabilse...

Hilmi, Ayaz Ağabey’in yüzüne baktığında, gözleri dolmuş yanakları ıslanmış buldu onu. Organları parçalanmış İlyas’tı ama acıyı çeken kendisiymiş gibi sessizce inliyordu Ayaz. “Allah’ım, şifa senden Allah’ım, ailesine ne derim şimdi.” diye mırıldanıp duruyorken aklına odadaki kitap geldi. İlyas’ı yatağında bulduklarında sıkı sıkıya tutmuş olduğu kitap. Telefona sarılıp İlyas’ın son okuduğu yeri öğrenmek istedi.

Az sonra İlyas’ın çatlamış dudakları kıpırdadı. Etrafındakileri ilk defa görüyormuşçasına korkuyla ve acıyarak baktı yüzlerine. Bir şeyler söylemek istiyor fakat söyleyecekleri boğazına düğümleniyor, kelimeler bir türlü yukarı çıkmıyordu. Ayaz Ağabey, daha ilk melodisinde telefonunu açtı.

– Kitabı buldum ağabey. Yatağının üzerinde duruyordu. Kıvrılan kısım onuncu söz...

Ayaz, öylece kala kalmıştı. Cevap dahi vermeden telefonu kapattı. Bakışları nemlendi, dudakları titremeye başladı. Bu arada İlyas’ın dudaklarından alev sıcaklığında iki kelime dağıldı odaya. Sonra parmakları gevşedi, bakışları donuklaştı. “Rüyamda mahşeri gördüm.” dedi ve sustu. Bir daha da hiç konuşamadı İlyas.

Ah Kalbim

Çarşıda ufak bir işim var. İhaleyi kazandırdığım şirket bana bir dükkân hediye etti. Az yardımım dokunmadı heriflere. Bu kadar da yapsınlar artık! Emlakçı arkadaş beni aradı. Dükkânın bir taliplisi çıkmış, sözleşme yapmaya gidiyorum. İlerisini düşünüp, sözleşmeyi sıkı yapmalıyım. Kiracılarla uğraşmak kolay değil, bir eksiklik olursa yarın başıma bir sürü zorluk çıkarabilirler.

Kalabalık caddede yürümek amma da zormuş. Keşke şoförümün sözünü dinleseydim. Ama yok yok görmediği daha iyi. Bakarsın orda burda konuşur, arkamızdan laf getirir. Birkaç yüz metreliğine, kalabalıkların bu itici kokusuna dayanabilirim herhalde. Karşı cadde biraz daha sakin. O tarafa geçsem iyi olacak. Biraz ecele etmeliyim, daha yapacak çok işim var. Yürümeyeli çok zaman oldu. Ne de çabuk nefes nefese kaldım.

Ah, kalbim! Ne oluyor bana böyle! Dizlerimin bağı çözüldü. Yüreğim yanıyor, içim daralıyor; üstüme gök çöktü gibi. İçim yanıyor, ağızımdan alev çıkıyor gibi. Acıyor, bütün vücudum her tarafım acıyor.

Oh! Neyse geçti. Rahatladım şimdi fakat neden bu insanlar başıma üşüştüler ki? Yüzlerindeki telaş, gözlerindeki korku neden? Hepsi de üzerime çullanmış gibi. Benim öyle laubalilikleri sevmediğimi, yanıma fazlaca yaklaşılmasını

istemediğimi bilmiyorlar mı? Hışmıma uğramaktan da mı korkmuyor bunlar?

Üzerimde sebebini anlayamadığım bir ağırlık, bir tuhaflık var sanki. Artık konuşamıyorum. Parmağımı bile kıpırdatamıyorum. Galiba bir yerlerimi incittim. Doktor çağırırsalar ya! Bunlar ne biçim insanlar? Yardım etmeyi de mi bilmiyorlar? Tuhaf şey, halimi hiç anlamıyorlar. Öylece bekliyorlar.

Şoförüm... Keşke onu da getirseydim! Hiç durmazdık o zaman burada. Bir araba yaklaşıyor yanıma. Arka kısmı genişçe. Kaldırıp, bagajına koydular beni, sanki başka bir yer yokmuş gibi! Neyse ki hastaneye gidiyorum. Yoksa böyle bir arabaya biner miyim hiç.

Katlanacağız artık! Az sonra kurtulurum bu külüstür arabadan. Araba yavaşladı, evet hastaneye yetişmişiz bile. Az sonra, doktorlar ayağa kaldırır beni. Durun, durun! Morg değil mi burası? Ne yapıyor bunlar? Neden beni buraya getirdiler? Sesimi duymuyorlar mı ne! Nasıl çırpındığımı da mı görmüyorlar?

Yoksa yoksa öldüm mü ben! Hayır, hayır! İmkânsız bir şey bu. Daha yapacak o kadar işim varken... Hem ben hasta bile değildim! Bir yanlışlık olmalı.

Böyle yanlışlıkları arada bir duymadık değil. Evet, evet muhakkak yine böyle bir şey olmalı. Fakat kim olduğumu öğrenemediler mi? Nasıl böyle bir yanlışlık yapabilirler? Buradan bir çıkayım da gösteririm onlara.

Tuhafliklar da üst üste geliyor bugün. Vücudumdan tutuyorlar, hiçbir şey hissetmiyorum. En ufak bir sıkıntıya katlanamayan; soğuk dendi mi metrelerce uzağa kaçan ben, şimdi eksi bilmem kaç derecelere rağmen üşümüyorum.

Herkes gitti. Her taraf karanlık. Yalnızım, hem de yapayalnız ama korkmuyorum. Oysa karanlıktan ne çok

korkardım ben. Bu yaşıma dek tek başıma karanlıkta kalabilmiş değilim.

Aradan saatler geçti. Gelen de yok, giden de. Bedenim, üzerimden çıkardığım bir elbise gibi karşımda öylece duruyor. Tanımadığım birileri beni alıp çıkardılar. Acaba doktora mı götürüyorlar. Zaten boşuna beklettiler beni burada. Eğilip yakından bir baksalar, ölmediğimi anlayacaklar! Geç de olsa bu yanlışlığın farkına varıp, beni gönderecekler. Yoksa o kadar iş ne olur? Ben olmadan mümkün değil hiçbiri yürümez!

Daha düne kadar, önünü ilikleyip, el pençe duran adamlar şimdi yüzüme bile bakmıyorlardı. Sıradan bir eşyaymışım gibi beni kaldırıp indiriyorlar.

Yok yok doktora götürmüyorlar. Bilmediğim bir yol burası. Daha önce gelmediğim yabancı bir yer. İnsanlar, sağda solda gruplar halinde bekliyorlar. Tanıdığım, samimi olduğum kişiler de var aralarında. Karım, çocuklarım da buradalar. Oh! Onları görmek ne kadar rahatlatı beni.

Ne de olsa şimdi yanıma gelir, bu yanlışlığı düzeltirler. Zaten kendime ne kadar iyi baktığımı, ölümden nasıl korktuğumu bilmeyen yok. Bu yüzden bir yanlışlık olduğunu söylerler mutlaka.

Ama hayır. Onlar da duvar kenarında öylece dikilip bekliyorlar. Siyah gözlükleri gözlerini görmemi engelliyor. İçimi karartıyor bu kara bakışlar!

Ne oluyor bunlara? Neden kimse yanıma yaklaşmıyor? Sevdikleri değil miyim ben? Hani bensiz yapamazlardı? Burada, bu mermer yatak üzerinde yatmama izin mi verecekler şimdi?

Kapıda bir hareketlenme oldu. İnsanlar üçerli, beşerli çıkmaya başladılar; Şu sakallı herife bak! Peşinde de bir sürü adam. Ama neler oluyor? Üzerime üzerime geliyor bunlar! Ben devletine yıllarca emek vermiş önemli bir

memurum. Bu adam Şu sarıĝıyla önümde nasıl durabilir ki? Neden kimse müdahale etmiyor?

Yoksa beni öldü sanıp, camiye mi getirmişler! Yanından dahi geçmek istemediĝim, içine girenlere acıyarak baktıĝım camiye, Şimdi ben de mi girdim?

Sakallı adam bilmediĝim dilde bir Şeyler mırıldanıyor. Bu adam, evet bu adam cenaze namazı kıldırıyor!

Çocuklarım nasıl izin veriyor buna? Niçin kimse müdahale etmiyor? Onlar da mı beni öldü sanıyorlar yoksa!

Ya hanımım, ona ne demeli. Benim bu konuda ne kadar hassas olduĝumu bildiĝi hâlde başına siyah bir örtü, takmış. Demek yıllarca koynumda yılan beslemişim. Siyah camların arkasından donuk donuk bakıyor.

Oĝlum; yıllarımı verip büyüttüĝüm, bir dediĝini iki etmediĝim oĝlum, ölmediĝimi bir anlasa!

– Murat, Murat, oĝlum duysana sesimi! Çıkartın artık beni buradan! Off! Çatlayacağım!

Etraftan ara ara yükselen sesler gelmeye başladı. Artık, omuzlarda taşındıĝımı hissediyorum. İş kötüye gidiyor. Sesim de hâlâ düzelmedi. Hâlâ gözlerimi açacak gücü bulamıyorum kendimde. Ya beni fark etmezlerse. Ya gerçekten gömmeye kalkıştırlarsa! İçimde bir ürperti başladı. Gerçekten de ölmüş müyüm yoksa!

Beni omuzlarında taşıyanların, yıllar yılı yanlarında olduklarım deĝil de; hep karşılarında durduĝum, küçümseyip, hakir gördüĝüm insanlar olduklarını görmek; asıl bu öldürecek beni. Oysa hayatım boyunca, vebalıymışlar gibi uzaklarında durmuştum. Niçin yapmıştım ki bunları?

Başka bir arabayla Şehrin dışına doĝru yol almaya başladık. Başucumda oturanlar beni unutmuşçasına hep başka

şeylerden konuşuyor, şakalaşıyorlar. Orada yokmuşum gibi davranıyorlar.

Sonunda araba durdu. Gelirken yanımda ha bire konuşan o dört kişi beni kazılmış olan taze toprağa doğru omuzlarda sürüklemeye başladılar. Arkadaşlarım, çocuklarım bana yaklaşıyorlar bile. Yıllarca aynı yastığa baş koyduğum eşim, benden korkuyormuşçasına dönüp bakmıyor bile bu tarafa. Kimse beni anlamıyor fakat yanlışlık hep öyle sürececek değil ya!

O da ne, beni çukura indiriyorlar!

– Koymayın beni bu çukura!

– Koymayın beni buraya!

– Koymayın!!!!

Eyvah! Neler oluyor? Üzerime atılan bu topraklar da ne? Nedir bu insanların telaşı? Üzerime toprak atmakta neden bu kadar acele ediyorlar? Yoksa bir an evvel benden kurtulmak mı istiyorlar? Üzerimdeki toprak gittikçe ağırlaşıyor. Karanlıklar içerisinde kaldım. Bağırıp çağırmalarım nafiye. Durun durun, daha ölmedim ben!

Baban Gelirse²

Sıcak bir haziran sabahıydı. Topal Hamdi, heyecandan ne yapacağını bilmez hâlde bir o yana bir bu yana gidip geliyordu. Arada bir, olduğu yerde durup karşıda bir yerlere bakıyor, sonra yine yürümesine devam ediyordu.

Elinin tersiyle alnındaki terleri sildi. Sonra bakışlarını yine karşı evlere doğru çevirdi: “Nerde kaldı bunlar böyle? Kadın öldükten sonra mı gelecekler.” diye öfkeyle homurdandı.

Halil’le Çolak İlyas, toprak evlerden birinin duvarı dibine çömelmiş olacakları sessizce bekliyorlardı. Topal Hamdi, ağarmış ve dumandan kirli sarıya dönüşmüş bıyıklarını elinin tersiyle sildi.

– Bunlar az daha gecikse dayın ortalığı velveleye verecek. Hatça’nın gıymatından deel ha, bütün korkusu çocuğa!

– Dayım erkek olsun istiyor. Olursa babamın ismini verecekmiş.

– Hayırlısını istesin önce, hayırlısını.

Bir müddet sessizlik oldu. Gözler, Topal Hamdi’yle beraber sağa sola gidiyordu. İlyas, sesini daha yumuşatarak:

² Gerçek olaydan mülhem bir hikâyedir.

– O da haklı. Çanakkale yedi bitirdi bizi. Kalanlar da aha görüyon. Sağ eliyle boş kalan yenini tutup sıktı. O anda sadece yen değil, yüzü de buruş buruş olmuştu.

...

Hamdi'nin gidip gelmeleri bitmeyince İlyas daha fazla dayanamadı:

– Hele gel bi dinlen, yeter dolanıp durduğun tepemizde. Başımızı döndürdün yahu!

Hamdi biraz durakladı. Sert bakışlarını duvar kenarına çevirdi. Pala bıyıkları yuvarlak yüzünün ortasında birkaç kez yukarı aşağı indi kalktı:

– De get len, başlatma şimdi!

Başını sağa sola sallayıp sol bacağına aksatarak yürümesine devam etti.

– Ne inatçı bir adam senin dayın yahu?

– Annemden bilirim ben dayımı. İçi rahat olmadan oturmak bilmez.

Anan bunun yanında cennetlik yahu. Adam gibi durup beklemesini öğrenememiş bu daha.

Baban giderken “Bekle beni” demiş, on dokuz yıldır hâlâ bekliyor kadıncağız. Dile kolay, on dokuz yıl. O gittiğinde geleceğe bakıp ayaklarını yere sertçe vurup yürüyenler, şimdilerde benim gibi bakışlarını toprağa çevirmiş bekliyorlar. Bizimkisi onun yarısı kadar bekleseydi beni, Allah inandırсын, altın bohçası yapar başımda taşırdım onu.

Ben babamın gelmeyeceğini biliyorum; ama...

Cümlesini tamamlayamadı Halil. Başını eğdi ve sustu.

Onun bu suskunluğu karşısında Çolak İlyas, ne yapacağını bilmez hâlde etrafına bakındı. Derin bir nefes aldı. Konuyu kendisi açtığı için suçluluk hissetti. Birden aklına gelmiş gibi elini şalvarın cebine uzattı. Tütün tabakasını ve çakmağı çıkardı. Tabakayı, dizlerini hafif açarak gerdiği

şalvarının üzerinde açtı. Yarısını Çanakkale’de bıraktığı sol koluyla ince kıyılmış sarı tütünlerden alıp, kâğıda özenle dizmeye başladı.

– Yedi bitirdi beni şu zıkkım ama dayanamıyorum işte. Bir türlü bırakamadım.

Kâğıdı diliyle yapıştırırken gözleri Hamdi’yi aradı:

– Amma sabırsız adammışsın sen de ha! Al şundan zıkkımlan biraz. Belki dilin de susar o zaman.

Tütünü görünce Hamdi’nin yüzü birden yumuşadı. Elini, aksayan dizine bastırarak İlyas’a doğru adımlarını hızlandırdı. Sigarayı dudakları arasına götürürken, gümüşi muhtar çakmağını ard arda çakmaya başladı. İlyas da kendine başka bir tütün sarmaya koyuldu.

Tabakanın işi bitince kapattı. Yaz sıcağında bile üzerinden çıkartmadığı ve giymekten dirsekleri incelmış, kenarları yıpranmış ceketinin cebine bıraktı.

Halil az ileride bekleyen, dayısı Topal Hamdi’ye dikkatle baktı; alnında boncuk boncuk terler birikmişti. Sakalı hafif uzamış, yüzündeki çizgiler derinleşmeye başlamıştı. Dışardan bakınca terk edilmiş ev gibi suskun görünmesine rağmen, yüz ifadelerinin gökyüzü gibi sürekli değişmesi ve dalıp dalıp gitmeleri, içten içe fokurdadığının alametiydi. Dumanı içine çekince, avurtları birbirine degecekmiş gibi oluyordu.

“Bari şimdiki erkek olsa! Elime tüfeği alıp, köyün içinde gökleri gürlere gürlere dolaşmaz mıyım? Tüfeğiyle köyü bir baştan bir başa dolaşanlardan ne eksikim var sanki? Yüreğimde bir yumruk gibi sıkılı kaldı bu heves. Onbaşı Sabit de Kara Hüseyin de görsünler er tüfeği nasıl atılmış. Hele bir erkek olsun...”

Çolak İlyas ayağa kalktı. Sol yenin yarısı boşta kalınca sallanmaya başlamıştı. Sağ eliyle, sallanan kısmı

ceketinin cebine koydu. Halil, hâlâ suskundu:

– Daldın gene koca oğlan, hayırdır!

Halil, konuşmadı. Omuzlarını hafifçe kaldırıp indirmekle yetindi. Akli hep annesindeydi.

...

– Şimdi kapı açılrsa, baban girirse ne iyi olurdu. Bir koşu aşhaneye varır en sevdiği yemeklerden mercimek pilavını ocağa bindiriverirdim. Yanına da köpüklü ayran... Mmıh! Bayılır ona baban. Evin önündeki siyah inciri de çok sever. Ha sahi, duvar tarafındaki dal var ya, bu dal babana kalsın olmaz mı?

– Tamam anne, kimseleri dokundurtmam o dala.

Peki ya o kırmızı lahanaların çoğu yerde kalsa da her sene aynını ne diye dikiyorsun anlamıyorum.

– Baban gelirse diye oğlum. Kırmızı lahanayı çok sever. Sana hamileyken, iyi gelir diye zorla yedirirdi bana.

– Yüzünü hiç hatırlamıyorum onun.

– Hatırlamazsın tabi oğlum. Cepheye gittiğinde sen daha üç aylıktın. Böyle büyüyüp, kocaman olduğunu görünce ne diyecek, nasıl şaşırarak çok merak ediyorum.

– Ben de babamı merak ediyorum anne, sen anlatınca merakım daha da artıyor.

– Gelecek inşallah, yakında gelecek.

Yanaklarından öptü, yumuşak kumral saçlarını parmaklarının arasına alarak okşadı

– Oğullar, büyüdükçe babalarına benzer. Sen de her sene biraz daha baban oluyorsun. Hele o da bir gelsin sana hemen Hatçe'nin kızı Zeliha'yı istetiriz olmaz mı?

Halil'in yüzüne utangaç bir gülümseme yayıldı.

– Utandırdın beni ana, senden de bir şey kaçmıyor hani.

– Koca oğlan kendi kendine ne gülüp duruyon böyle?
Halil, Çolak İlyas'ın sözlerini bu kez hiç duymadı.

– Analar görür oğlum. Gözüyle göremese de yüreğiyle görür.

Bir müddet sessizlik kapladı içeriyi.

– Niye sustun ana?

– Evlenince uzaklaşırsın bizden.

– O nasıl söz ana. Ben senden ayrılır mıyım hiç? Bu kez gülücükler annesinin yüzüne yayıldı.

– Öyleyse, bu iki gözden birini veririz sana. Ötekisi bize yeter de artar.

...

– Sıyrılmış şu dalgınlıktan. Bak dayının yüzü güldü, bekledikleri geliyorsa herhalde.

Bu sırada Vahide Nine, yanında Fatma Teyze'yle Onbaşı Sabit'in toprak evinin köşesinde belirdi. Hamdi'nin yüzü iyice açıldı. Vahide Nine, yalnız bu köyün değil, civar köylerin de gözde ebesiydi. Onun olduğu doğumlarında babalar daha az sancılanır, bir aksilik olacak mı diye düşünmezler.

Fatma Teyze, kilolu olduğundan yürümekte zorlanıyordu. Hâlbuki Vahide Nine'nin böyle bir problemi yoktu. Biri, şalvarını yeldirerek soluk soluğa ilerlerken; diğeri de bir komutan edasıyla, bir eli belinde öteki havada, bir şeyler anlatarak yürüyorlardı.

– Haydin biraz, bizimki içerde sancılanıyor, siz hâlâ ağırardan alıyorsunuz. Gözümüz yolda kaldı valla.

– E oğlum, bu kadar sabırsızlanacağına sen doğursaydın bari.

– Ne zannediyon, dokuz doğurdum ben zaten.

Vahide Nine, Halil'i de karşısında görünce bir anda duygunlaştı. Yüzünün rengi attı. Halil:

– Hayırdır nine, birden yüzün değişti.

– Bir şey yok oğlum.

– Yok, yok; var bişey. Anamı hasta bırakmıştım, kötüleşmemiştir inşallah, dedikten sonra korkuyla Vahide Nine'nin yüzüne baktı. Diyeceklerini daha dudaklarından dökülmeden anlamaya çalışıyordu. Gözleri büyümüş, kalp çarpıntısı arttıkça artmıştı. Vahide Nine'ninse söyleyecekleri boğazına kadar geliyor, orada düğümleniyordu. Bir şey hit oğlunu üzgün görmeye tahammül etmek kolay mı?

– Biraz ağırlaşmış, bir bak istersen, diyebildi güçlkle.

Elini göğsüne koydu Halil. Bunun hiç de iyi bir haber olmadığını anlamıştı. “Dayını yoklayıver” demiş olsa da yine de o hâlde bırakmamalıydım, diye kendine kızdı. Yüzü bembeyaz kesilmişti. Kalbinin sesi dışardan duyulabilecek kadar yükseldi. Daha bir şey söylemedi. Dayısıyla tekrar göz göze geldi. Bakışları bulutlandı. Hızlı ve ürkek adımlarla evin yolunu tuttu.

...

Eve doğru yürürken bir yandan dua ediyor; bir yandan da annesini düşünüyordu. Tarlaya giderken ansızın dizlerinin çözülüp düşmesinin üzerinden bir hafta geçmişti. O günden beri yatıyordu ama çok da kötü değildi. Sadece biraz suskunlaşmış, biraz da içine dönmüştü. Artık tespah elinden düşmüyor, dudakları bir şeyleri tekrarlayıp duruyordu. Bugün birden bire ne oldu böyle? Çok kötü değildir inşallah!

...

Kapı önündeki kalabalığı görünce telaşı daha da arttı. Yoksa yoksa... Gerisini düşünmek istemedi. Adımlarını hızlandırdı. Alnındaki terler daha da birikmişti.

İçeri adımını atınca bakışlar üzerine döndü. Onun gözleriye annesini arıyordu. Bitkin bir biçimde döşeğe uzanmış yatıyor buldu annesini. Hacer Teyze'yle Mübeccel Teyze iki yanına oturmuş Kur'an okuyorlardı. Bir haftada yanakları iyice çökmüştü, yazmasının altından görülen saçları da beyaza kesmişti. Halil'in dudaklarından "Anne" kelimesi dökülüyordu odaya. Elif Kadın, oğlunun sesini duyunca, zorlukla göz kapaklarını araladı. Bitkin olmasına rağmen tespih hâlâ parmakları arasındaydı.

Oğlunun sesini duyunca biraz güçlenmişti sanki. Birkaç kez dudaklarını kıpırdattı. Halil'i yanına çağırdı. O da, yanbaşına diz çöküp, annesinin halsiz elini dudaklarına götürdü. Elif Kadın oğlunun gözlerine baktı. Nefesi bir değirmen taşı gibi hırıltılı çıkıyordu. Ümidini kaybetmemiş bir anne yüreğiyle:

– Oğlum, baban gelirse onu hep beklediğimi söyle emi?

"Evet" anlamında başını salladı Halil. İçeriye sessizlik kaplamıştı. Halil'in gözyaşları yanaklarında izler bırakarak akıyordu.

Elif Kadın'ın bakışları birden kapıya doğru çevrildi. Nefes alışları hızlanmış, gözleri irileşmişti. Dudakları hafifçe yanlara doğru büzüldü ve yanaklarında yılların hasreti bir tebessüm belirdi. Az önce gözkapaklarını açmakta dahi zorlanan kadın birden gücüne kavuşmuştu sanki. Kimseden yardım istemeden büyük bir gayretle yatağında doğruldu.

İçinde bulunduğu zamandan sıyrılmıştı sanki. Yanındaki artık görmüyordu bile. Yatağının hemen ucunda bir yerlere dikmişti bakışlarını. Elini zorlukla kaldırarak saçlarını yanlara doğru düzeltti. Yüzündeki tebessümü kaybetmeden sıcak bir sesle:

– Hoş geldin bey, dedi.

Bir müddet tatlı bir tebessümle ve suskunlukla baktı karşısındakine. Bir sessizlik çöktü ortalığa.

– Biliyordum, bir gün geleceğini biliyordum, diye ekledi.

Bu son sözleri oldu Elif Kadın'ın. O gülmeye hasret yanaklar tatlı bir tebessümle öylece donup kaldı.

Etrafındakiler hâlâ şaşkınlık içerisindeydiler. Halil, gözyaşlarının sıcaklığını yanaklarında hissederken dayısı Topal Hamdi'nin evinden peş peşe gürleyen tüfek sesleri doldu kulaklara.

Sen Söyle Mevhibe

Kapıyı titreyen elleriyle kapattı. Anahtarı üç defa çevirdikten sonra yine de yokladı. Pişmanlık duygusu, içine soğuk bir nefes gibi yayıldı. Elinin tersiyle, buğulanmış gözlerini ovuştururken, “Affet beni Allah’ım!” diye mırıldandı. Anahtarı pantolonunun cebine bıraktı ve hızlı adımlarla uzaklaştı. Hava yeni yeni kararıyordu. Mağazaların önünden geçerken, ürkek bakışlarla ahabplarının akşamlarını hayırladı. Arkasından seslendilerse de beklemedi. Sonraki caddeye yönelerek, gittikçe azalan kalabalığa karıştı.

Çarşı esnafı birbirini iyi tanıdığı için Mustafa’nın ürkek tavırları gözlerden kaçmadı. Çünkü o, işi ne kadar acele de olsa, hatır sormadan geçmezdi. “Bu akşam başka bir hâl vardı Mustafa’da.” Bakışlardan kaçarcasına aralarından sıyrılmamasından belli oluyordu garipliği. Kaç yıldır aynı çarşıda komşuluk yapmalarına rağmen, bu hâline ilk defa şahit oluyorlardı. Evet evet, bir tuhafılık vardı onda. Havadaki şaşkınlığı, sözlerden çok birbirine çarpan bakışlar anlatıyordu ve bu bakışlar, Berdi Mustafa’yı caddenin sonuna kadar takip etti.

Akşam kızılılığı, şehrin üzerine yumuşak bir tül gibi çekilirken, Mustafa’nın tedirgin adımları giderek hızlandı. Bir an önce kalabalıktan sıyrıлып çıkmak, eve ulaşmak istiyordu. Çevredekilerin, kendisine suçlu olduğunu

biliyormuş gibi baktığını hissetti. Selâm verişlerinde bile bir tereddüt gördü. Yüzündeki suçluluk izini karanlığın örtteceğini sanmıştı oysa...

Tedirgindi. Eve yetişmeden, bir aksilik çıkmasından korkuyordu. Dudakları kıpır kıpır, bildiği duaları tekrarlıyordu. Öyle dalmıştı ki, önünden geçtiği bahçedeki akşamsefası kokusunu duymadı bile. Balkonda çamaşır toplarken annesine yardım eden çocuğun, kendisine nasıl baktığını hiç fark etmedi.

Mağazayı düşündü. Bu sabah gelen uzun boylu, hafif kilolu müşteri, batıyordu içine. Çırağın böyle bir yanlışı yapacağını nereden bilebilirdi? Kim olduğunu bilse, kapısına dayanacak, ne yapıp edip, kendini affettirecekti. Ama adamı tanı mıyordu ki. Bu koca şehirde, tanımadığı birini nasıl bulacaktı.

Bu düşüncelerle ilerlerken Fırıncı Rıza Usta'ya uğrama alışkanlığını da terk etti. Bu baba dostunun hatırını sormadan geçmezdi her akşam. Ama bu sefer uğramadı. Fırının önünden geçip gitti. Hem uğrasaydı ne diyecekti? Yaptığı hatayı anlatamazdı ya! Düşünürken bile yüzü kızardı. Alnında boncuk boncuk terler birikti. Elinin tersiyle alnını silerek yürümeye devam etti...

Rıza Usta sıkı esnaflardandı. Sağlığı eskisi gibi olmasa da yine işinin başındaydı. Ağırbaşlılığından ve olgunluğundan, herkes ona "Rıza Baba" derdi. Babalık öyle kolay olmuyor tabi. Birçoğuna kendi ailesi bile ağır gelirken o, koca mahallenin derdiyle ilgilenirdi. O konuşunca herkes susar, kulaklar ona çevrilirdi. "Fırıncılık, esnaflığın mayasıdır." derdi. Bu işin teknesini karıştıran, kürekçiliğini yapanların kolay kolay yanlışa düşmeyeceğine inanırdı.

Bir günün daha bittiğini ilân eden ezan sesi, içindeki suçluluk duygusunu daha da kabarttı. Pişmanlık ve korku el ele vermiş, içini kemiriyordu. "Sokağa yıkılmadan eve

bir yetişebilsem.” diye mırıldandı. Tıka basa yolcuya doymuş şehir otobüsleri, yüklü bir şekilde peş peşe geçiyorlardı. Akşamın telâş durakta bekleyenlerin yüzüne yansımıştı. Gün içinde arabalardan taşan bangır bangır müzikten eser yok şimdi. Hepsinde bir an evvel yolu bitirme isteği... Sabahın ilk ışıklarıyla evlerinden savrulan insanlar, akşamın eliyle yeniden toplanıyordu.

Camiye yönelen kalabalığın arasından bir suçluymuş gibi geçti. Bu kez aralarına katılmadı. Alıştığı davranışları aksatan birinin suçluluk hâlini de yüklendi. Oturduğu apartmana yaklaşıncaya, buraya kadar koşturarak gelmiş olduğunu fark etti ve adımlarını yavaşlattı. Suçluluk duygusu peşini bir türlü bırakmamıştı. Apartman girişindeki zili çalmadı. Daire kapısını da kendisi açtı. Oysa her akşam, geldiğini dışarıdaki zile dokunarak haber verirdi. Kapıda karşılanmak hoşuna gidiyordu çünkü. Kapıya yönelen hanımıyla bakışlarının çarpışmasına fırsat vermeden doğruca lavaboya yürüdü. Abdest aldıktan sonra salona geçti. Namazını kılıncaya kadar sofrada onu beklediler:

– Bey, akşam namazını camide kılardın, yoksa bir şey mi oldu, kapıyı da kendin açtın bu sefer?

Soruyu cevapsız bıraktı. Hanımına bitkin gözlerle bakmakla yetindi. Yemek yerken de fazla konuşmadı. Soruları kısa cevaplarla geçiştirip, üzerine çevrilen kuşkulu bakışları görmezden geldi. Bu akşam kendi içine saklanmıştı Berdi Mustafa. Tıpkı, kabahat işlediğinde bir yerlere saklanan ve çıkmak istemeyen çocuklar gibi. Yemeğin sonuna doğru iyice durgunlaştı. Cevapsız kalan sorular karşısında daha da tedirginleşen hanımı ısrar etmeye korktu. Mustafa, tabağındaki yemeği bitirmeden sofradan kalktı. Oysa tabakta yemek bırakmayı hiç sevmezdi. Yemek sonrası yine salona geçti.

Kızı Fatma, çatalının ucundaki yoğurtlu makarnayı abisi Hasan’ın yüzüne fırlatıverdi. Abisi küplere bindi.

Başka zaman olsa tabağı başına çevirirdi ama bu akşam kardeşine bağarmakla yetindi. Gözü babasındaydı:

– Anne, babamın nesi var ya!

– Neden oğlum?

– Bu akşam bizimle hiç konuşmadı.

– Yorgundur, oğlum.

– Yok yok, başka bir şey var anne. Fatma’yı sırtında gezdirmedi, bugün okulda neler öğrendiğimi sormadı, işlerin nasıl gittiğinden hiç söz etmedi...

Söyleyecek bir söz bulamayan Mevhibe Hanım, sofrayı toplamaya koyuldu. O akşam, çocukların gürültü yapmalarına izin vermedi. Uyumaları için erkenden, yataklarına gönderdi. Kendisi de: “Zaman hangi derde çare olmadı ki!” diyerek uykuya çekildi. Gecenin son çeyreğinde uyandığında Mustafa’yı yanında göremedi. Önce önemsemedi. Kocasının akşamki hâlini hatırlayınca, birden gözlerini açtı ve kapiya fırladı. Koridora çıktığında salondan ses geldiğini duydu. Işığı yakmaktan vazgeçti. Elini düğmeden çekti ve yavaşça ilerlemeye devam etti.

Salonun aralık kapısından koridora hafif bir ışık sızıyordu. Kocasını iki büklüm vaziyette yere çömelmiş oturuyordu. “Kesin çok kötü bir şeyler oldu.” diye düşündü. Daha fazla dayanamadı. Ne olup bittiğini artık öğrenmeliydi.

Berdi Mustafa, eşinin geldiğini fark edince gözlerini sildi. Sorular karşısında önce sessiz kalmak istedi ama artık o da anlatmak, rahatlamak istiyordu.

– Firmadan beş koli pantolon sipariş ettim. Yaz günü iyi satılır diye, iki kolisi defolu olsun dedim.

– Eee!

– Bizim çırak, kolileri raflara dizerken karıştırmış. Ben de akşama kadar defolu malları sağlam olanlarla birlikte aynı fiyattan satmışım!..

Anlatılanları pür dikkat dinleyen Mevhibe Hanım, yumuşak bir sesle:

– Peki, bunda bu kadar üzülecek ne var?

– Öyle deme! Daha önceleri de hatalarım olmuştu. Her seferinde başıma bir şeyler gelirdi. Hatırlarsın, bir defasında ayağım kırılmıştı; kaç gün benimle hastanede beklemiştin. Başka bir seferinde, kasadan yüklü miktar para kaybolmuştu... Fakat bugün bir aksilik olmadı...

– Çok şükür ki olmamış.

Bir müddet suskun bekledikten sonra:

– Ben buna sevinemiyorum Mevhibe. Hattâ üzülüyorum.

– Olur mu öyle şey!

– İnsan sevdiğini uyarır Mevhibe. Çocuklarımızı sevdiğimiz için en ufak hatalarında bile uyarıyor muyuz? Yanlış yapmalarını istemeyiz; ama tanımadığımız kimse-lerin hatalarını görmezden geliriz. Bugün ben yanlış yaptım; fakat bir aksilikle karşılaşmadım. Kıymetim azaldı korkusuna kapıldım. Utanıyorum. Çok utanıyorum. Nasıl ağlamayayım şimdi, sen söyle!

Tabure

Rüzgârsız bulut gibiydi bugün Berdi Mustafa. Pek konuşkan biri olmasa da bu sabah büsbütün suskundu. Suskun insan, kendine dönen insandır. O da kendi derinliklerindeydi şimdi. Arada bir pencereden uzanıp, çınarın gölgesinde oturan var mı diye yokluyor; kimseleri göremeyince tekrar içine dönüyordu.

Çaycının çırağı Osman, elinde tepsi, dükkânlara servise başladı. Çınarın altına uğrama gereği duymadı bile. Yıllara meydan okurcasına gerinerek duran bu ulu ağaç; gür yapraklarını, dallarında cilveleşen kuşların üzerine bir örtü gibi çekmişti. Kasabın önünde beklemekten yorgun düşen kedilerin birkaçı da buradaydı. Gölgede kıvrılıp yatarken artan kuş sesleriyle gözlerini açıyor, uçuşmalarını bir süre takip ettikten sonra kanatlarının olmadığına hayıflanıp yarım kalan rüyalarına dönüyorlardı. Osman, oyuncakçı dükkânına girdiğinde içerdeki telaş gözünden kaçmadı. Dükkân sahibiyile yanındaki misafir, üzgün fakat içten konuşuyorlardı. Dondurmacı Fevzi'nin adı da geçmişti bu konuşmalarda ama cesaret edip ne olduğunu sormadı. Çay servisi yaparken, konuşmalara kulak kabartmakla yetindi. İşin özünü anladığındaysa yüzü sarardı, parmakları gevşedi; çay tepsisini tutmakta zorlandı. Bardakları sehpaaya bıraktıktan sonra doğruca Mürşit Usta'nın yanına koştu. Mürşit Usta, dondurmacı

Fevzi'nin en yakın arkadaşıydı. Olanlardan habersiz, içerdeki mterilere kahve kaynatıyordu.

Rıfat Usta rahmetli olunca, oğlu çay ocağını ileteme- mi; Zahireci Heyin'in kardeşi Mit'e bırakmak zo- runda kalmıştı. Mit de dilbaz mı dilbaz. Kahveleri k- prtmesini iyi bilir; lakin mteriye asıl tatlı gelen dili. Sırf onunla iki laf edebilmek için çınarın mdavimi olan ne çok esnaf var. Mit, ay ocağını alınca Fevziye de bir tabure vermiş, bu eski dostunu çınarın altına sabitlemiti.

...

Osman'ın oyuncakçı dkknından koşarak çıkması, pencereden dışarı bakan Berdi Mustafa'nın dikkatinden kaçmadı. Bu, kulağı delik çırağın ayaklı gazete olduğunu bilmeyen yok. Onu yle telalı görünce: "Mhim bir haber olmalı." diye düşündü ve gözden kayboluncaya kadar takip etti. Sonra bakışlarını meydanda heybetle duran yalı ına- ra çevirdi ve kaç gündür gördüğü aynı rüyayı hatırladı: ı- narın gölgesinde tabureye oturmuş birini görüyordu rüya- sında. Baştan aşağı beyazlar giymiş, ayağında ise kırmızı terlik. Yere saçılan kehribar tanelerini toplamaya alııyor. Ağacın gövdesinden aniden süt akmaya balıyor ve kalkıp bu sütten bir yudum içiyor.

Bir Şeylerin yolunda gitmeyeceğini anlamıştı Berdi Mustafa. Vakti dolmakta olan kim? Yoksa sıra kendisin- de miydi diye içine ılık bir rüzgâr savruldu. Sonra derin bir nefes aldı. "Tabure, sahibini mutlaka bulacaktır." diye düşündü.

Buralara ilk geldiğinde zayıf, çelimsiz bir ocuktuk Berdi Mustafa. Babası, yaz tatili başında Rıza Usta'ya getirmiş: "Eti senin, kemiği benim." diye sıkı sıkı tembihlemeyi de ihmal etmemişti. elimsizliği yüzünden, arkadaşları ona lakap takmakta gecikmemilerdi. Mertek gel, mertek git... Yine de ağrısız günlerdi o günler.

İlk günün sabahında daha evden çıkmadan babası onu yanına çağırmişti. Karşısına geçip diz kırmış, göz göze gelmiş ve o koca yürekli adamın soluklarını yüzünde hissetmişti. İri parmaklarının ağırlığını omuzlarında taşıırken, söylenenlere kulak kesilmişti.

Babasının alnındaki kırışıklıkların ne kadar derinleştiğini ilk o sabah fark etti ve yine ilk o sabah babasının kısa kesilmiş sakallarında beyaz rengin hâkim olmaya başladığını gördü.

Babasının, ustasıyla ilgili bütün nasihatlerini başını yukarı aşağı sallayarak cevapladı. Daha bir şey söyleyemezdi zaten. Bakışlarını suçluymuş gibi kaçırdı üzerine dikilen gözlerden ve yürüdüler.

Dükkâna yaklaştıklarında, Rıza Usta çınarın altında oturuyordu. Tespih taneleri işaret parmağıyla başparmağı arasından akıp giderken, dudakları kıpır kıpırdı. Misafirleri, karşısında görünce toparlandı. Onlar oturuncaya kadar da ayakta bekledi. Bir insanın daima güler yüzlü olabileceğine ancak onu tanıyınca ikna oldu Berdi Mustafa.

Rahmetli Rıza Usta, o zamanlar kırklı yaşlardaydı. Gölgesine oturduğu ağacın yaşınıysa bilen yok. Birileri sorsa, el üç beş defa havada yuvarlak çizerek döner. Sonra dudaklar hafif dışa doğru kıvrılarak: “Ooo!” derdi. Sesin sahibi:

– Ne kadar mesela?

– Dedem bile küçüklüğünde gölgelenmiş bu ağaçta.

Rıza Usta, çaycıya işaret verirken bir yandan da çırak adayını baştan ayağa iyice süzüp; etini, kemiğini ayrı ayrı tartmıştı! Yılların tecrübesi bu olsa gerek. Bir bakışta anlıyordu kumaştan.

– Kamil, bu yakışıklı kaçınıcı?

Kamil’in yüzü gevşedi. Siyah bıyıkları altında bir dizi beyaz diş göründü.

- En küçükleri.
- Büyütmüşsün hepsini maşallah.
- Büyüyorlar işte. Onlar büyüdükçe de biz yaşlanıyoruz.

Rıza Usta, başını sallamakla yetindi. Yüzünde gülümsemeyle, Mustafa'nın saçlarını okşadı.

Daha dün gibi hatırlıyordu hepsini. O gün, diğer üç çırağın yanına sıkıla sıkıla girmiş. Babası Rıza Usta'yla bir kahve içimlik daha oturduktan sonra el sıkıp ayrılmıştı.

...

Mürşit, Osman'ın getirdiği haberden sonra telaşla dışarı çıkmış; hızlı adımlarla dükkândan uzaklaşmıştı. Peşinden de birkaç kişi daha gitmişti. “Evet evet, mutlaka bir şey oldu.” Aklına Ziya geldi. Etrafa bakındı ama göremedi. “Çok gecikti bu çocuk. Alacağı bir külah dondurma. Yoksa Fevzi kendine başka bir mekân mı buldu ne?”

Dışarıdaki hareketlenme giderek arttı. Konuşmalar fısıltı sınırlarını aşıp kulaklara dolmaya başladı. “Hayırdır inşallah” Ziya'nın gelmesini beklemeden dışarı çıkmak istedi. Kapıya yönelmişti ki tanıdık bir müşterinin içeri girmesiyle vazgeçti. İstemeden de olsa müşteriyi berber koltuğuna buyur etti.

Geçen ay, Ziraatta işe başlayan Vedat'tı gelen. Üç gün önce de sakal tıraşı için uğramıştı. “Ne çabuk uzuyor şu sakallar, sen kesiyorsun o inatla uzuyor.” diye takıldı. Bir şey söylemedi Dursun Usta, eline usturayı alırken, yüzündeki kırışıklıklar arasında acı bir tebessüm belirdi. Kısa bir sessizlikten sonra içeri Ziya girdi. Hem eli boş, hem de nefes nefeseydi:

- Ne oldu Ziya? Bir şey mi oldu, dondurma da almamışsın!

– Dondurmacıyı bulamadım usta. Arka sokaklara kadar gittim yine yok.

– Allah, Allah! Gelmezlik etmezdi bu adam. Bir iş var bunda.

Usturaya yeni jilet takarken hiç zorlanmadı. Ziya, hazırda bulunan sıcak suyu ustasının önüne koydu. Köpüktü, usturaydı derken tıraş aldı yürüdü. Ziya'nın bakışları bir ustaya, bir usturaya.

– Bu çırakta iş var Mustafa Usta!

– Öyledir. Terzi için kumaş neyse, bizim için çırak o.

– Ustalar hemen anlayıverir çırağın kumaşından değil mi?

– Anlamak zorunda. Niceleri yıllarca gelip gider ama boş. Kumaşlarında iş yok çünkü. Ama Ziya öyle değil. İş var bu çocukta. Gelecek var.

Vedat'ın yüzü ikinci kez köpüklendi.

– Usta, kaç zamandır Hasan'ı görmüyorum. Bir yere mi gitti yoksa?

Berdi Mustafa'nın gergin yüzü bir anda yumuşadı. Gözlerinde ışıltı, yüz hatlarında ince bir tebessüm belirdi.

– Benim oğlan şimdi asker.

– Asker mi? Ne zaman gitti ki?

– Otuz yedi gün oldu. Ay sonunda dağıtıma gelecek. Gelsin de nişanlayacağız inşallah.

Yeniden sessizlik kapladı içeriyi. Ustura, Vedat'ın yüzünden köpükleri sıyrıp alırken, Berdi Mustafa yine uzaklara daldı. “Ne çabuk büyüyor şu çocuklar. Dün kısa pantolonluydu, bugün asker..”

Tıraş bitmiş, yüz yıkanmıştı ki tüccar Necmi kapı önünde belirdi. Ne alıp sattığını bilen yok ama adı tüccara

çıkmiş bir kere. Şık giyinir, bıyıklarını ince keser; elinden kehribar tespih düşmez.

Vedat, cebinden paraları çıkarırken Berdi Mustafa, omzundaki havluyla koltuğu silkelemeye başladı. Bunca yıldır alışamadığı tek şeydi paranın uzatılmasını beklemek. Vedat, bozuklukları ustaya uzattı. ”Bereket versin” diye alıp, saymadan çekmeceye bıraktı. Vedat çıkarken, Necmi girdi içeri:

- Hayırlı işler Mustafa Usta.
- Buyur Necmi, hoş geldin.
- Sağ ol Mustafa Usta, bi uğrayayım dedim.

Dükkânın ortasına dikilip, tespihini sallamaya devam etti.

- Kahve içer misin?

– Yok, sağ ol, demek için elini kaldırmıştı ki tespih, koltuğun kenarına takıldı ve taneler yere saçıldı. Ziya koş-turdu hemen ve taneleri toplamaya başladı. Ustanın gözü bir tanelere bir de Ziya’ya gitti geldi. İçindeki sıkıntıyı belli etmemeye çalışarak:

- Çay söyleyeyim o zaman.
- Yok, yok istemez. Kaç zamandır çınar altını mesken tutan şu dondurmacıyı bilir misin?
- Fevzi mi? Bilirim tabi. Ne oldu ki?
- Ölmüş adam, daha ne olsun.

Damdan düşer gibi söylenen bu haber karşısında Berdi Mustafa ne diyeceğini şaşırdı. Sonra bakışları çınarın altına kayd. Yoksa rüyada gördüğüm Fevzi miydi, diye yut-kundu: “İnna lillah...”

- Neden bu kadar şaşırdın?
- İyi insandı. Allah rahmet etsin. Biz neden duymadık ki?

– Sabahtan elektrikler kesik, ondandır. Namazı da öğleyin çarşı camiinde kılacaklar.

– Az önceki hareketlilik de bu yüzdenmiş demek.

– O gariban için millet neden bu kadar telaşlandı anlamadım.

– İyi insan olması yetmez mi? Burada herkes severdi onu.

...

Bakışları yine çınara takıldı: “Kimler geçmedi ki gölgenden. Fırıncı Mustafa, Nişancı Akif, İmam Abdullah, daha kimler kimler... Şimdi Fevzi de karıştı onlara ha! Sen hâlâ yerinde zıbarıp dur bakalım öyle!

Hepsinin daha bir sürü planları vardı yapılacak ve hepsi de ansızın gidiverdiler aramızdan: Fırıncı Mustafa, ortanca oğlunu verecekti. Nişancı Akif, çalıştığı dükkânı almak için çırpınıp durdu yıllarca. Derin bir iç çekti: “Hayallerini bitirip giden yok.”

Duvardaki saate bakınca, vaktin ilerlemiş olduğunu fark etti. Her gün dondurmasından yediği adamın cenazesine geç kalmak olmaz. “Öğleye az zaman var; hızlı davranmak lazım. Daha dün çınarın gölgesinde çocuklara dondurma dağıtmıştı. Üç tekerlekli bir araba almayı ne çok istiyordu. Termos taşımaktan da kurtulacaktı. Bunun için para biriktirdiğini söyler dururdu. Kısmet değilmiş.”

Önlüğünü çıkartırken seslendi.

– Ziya!

Ses duvarlara yeni çarpmıştı ki Ziya, elinde bir ceketle yanında bitiverdi.

– Buyur usta!

Ne istediğini söylemeden ceketin gelmesi hoşuna gitti. O gün ustasının yüzünde ilk kez bir tebessüm fark etti

Ziya. Beklemeden almak, istemeden vermek hangi yüzü güldürmez ki? “Evet, evet bu çocuk adam olacak.”

Ceketi sırtına geçirip, çıktı. Dükkân komşusu bakkal Niyazi de beraber gitmek isteyince kırmadı. Selam verip yanına girdi. “İçeride müşteri var, yüz üstü bırakmak olmaz.” Niyazi üç beş yaş daha genç duruyordu Berdi Mustafa’dan ama dostlukları ta çıraklık zamanından. O zamanlar babası Nişancı Akif işletiyordu dükkânı. Mekânı Cennet olsun.

Müşterileri gönderince dışarı çıktılar. Minareler gün ortası çağrılarını şehrin üzerine yaymaya hazırlanıyordu. Berdi Mustafa, dükkânına son bir kez göz atmak istedi. “Ziya içerde yok! Nereye gitmiş olabilir?” Başını kaldırıp ileri bakınca yüreği hoptu. Gözlerini kısıp daha dikkatle baktı.

Ziya, ayağında kırmızı terliklerle çınarın altındaki tabureye sırtı dönük oturmuş; dağılan tespih tanelerini elindeki ipe geçiriyordu.

Yüzüm Yok (Borçlu)

G özkapaklarını araladığında, yerini garipsemenin şaşkınlığıyla etrafına bakındı. Kanepenin üzerinde uyuyup kaldığını anlayınca telâşla doğruldu. Birden boynunun acıdığını hissetti. Yüzünü buruşturarak başını birkaç kez sağa sola oynattı. Ağrılar daha da artınca vazgeçti. Kolundan destek alarak ayağa kalktı. Daha önce hiç olmadığı kadar yorgun ve uykusuz hissediyordu kendini. Gözlerini açmakta bile zorlanıyordu. Gözlerini ovuşturarak etrafını daha iyi görmeye çalıştı.

Aklına akşamki hâli gelince kızını görmek için hemen yatak odasına geçti. Kızı Fatma arada bir dudaklarını şapırdatarak annesinin koynunda derin derin uyuyordu hâlâ. Gece boyu kıyameti koparan kendisi değildi sanki. Ağlamaktan yorulan boğazı, her nefes alışında hırıltıdanıp duruyordu.

Gece boyu başında nöbet tutturmuştu ikisine de. Artık o kadar yorulmuştu ki çocuğu annesine bırakıp salona geçerken yastık almaya bile üşenmişti.

Ayağa kalkarken boynunun acısını daha çok fark etti: "Allah'ım, ne zor şey bu boyun ağrısı!" diye mırıldandı. Perdeler çekili olduğundan zamanı tahmin etmekte zorlandı. Geç kalmış olmamak için aceleyle yan odaya geçti. Ne kadar vakti kaldığını öğrenmek için bakışlarını duvardaki saate çevirince kaşları eğildi. Gözlerini kısıp tekrar baktı.

"Aman Allah'ım!" Gözbebekleri irileşmişti. Dizlerinin bağı çözülür gibi oldu. Belki yanlış bakmışımdır diye boynunun acısını hissederek tekrar baktı. Saat doğru...

Belki yanlış ayarlanmıştı diye pencereye koşup perdeyi sıyırdı. Güneş, ufukta kırmızı bir top gibi dağların üzerine tırmanmış, gün ağarmaya başlamıştı. Son ümidi de yok olmuştu şimdi. Kalın kaşları aşağı indi. Yüzündeki kırışıklıklar daha belirginleşti. Göğsü hızla inip inip kalktı...

Birbirleriyle yarışarcasına yükselen binaların arasından ufka baktı bir müddet. Yüreğinde başlayan sıkıntı, hızla bütün vücuduna yayıldı. O an boğazında bir şeylerin düğümlendiğini hissetti.

– Ben böyle bir hatayı nasıl yaparım, diye yutkundu.

Buğulanmış gözlerle etrafa bakarken gördüğü her şey değerini kaybedivermişti sanki. İçindeki sıkıntı bahçelere, ağaçlara hattâ kuşların şarkılarına bile yansımıştı. Daldan dala sıçrarken ötüşen o kuşlar, bildik nağmelerle değil hüznüyle söylüyorlardı şarkılarını bu sabah. Saçlarını okşayıp geçen rüzgâr, bu gün yumuşaklığını kaybetmiş tırmalarcasına sıyırıyordu suratını. Dünya daralmış; gök, üzerine yıkılıverecekmiş gibi olmuştu.

Balkondan içeri yönelip, boş odalardan birine geçti. Odanın kapısını dışarıya kapatırken, bulutlanmış gözleriyle gönül kapılarını bir bir açmaya başladı...

Mevhibe Hanım uyandığında güneş epey yükselmişti. O da önce kızı Fatma'yı yokladı. Ateşinin düşmüş olduğunu görünce rahat bir nefes aldı. Bu saatte kocasının yataкта olmamasına alışkındı. Kızını uyandırmamaya çalışarak odadan çıktı. İçeriye havalandırmak için salonun penceresini açtı. Güneş, gizlendiği bulutların arasından bir görünüyor bir kayboluyordu.

Bahçeye bakmak için balkona yöneldi. Kocasını orada da göremeyince "Birilerine takıldı kaldı mutlaka. Bu saate

kadar camide kalınmaz ki." diye düşündü. Mutfağa yönelirken bu gecikmeyi pek önemsemedi. Ne de olsa o gelene kadar evde yapılacak çok iş var...

Odayı toparladıktan sonra mutfağa geçti. Musluktan sular akarken, zaman da parmaklarının arasından kayıp gidiyordu.

Kahvaltıyı hazırlamaya koyulduğunda güneş gökyüzüne doğru iyice süzüldü. En son, çaydanlığı da ocağa bindirdi ve beklemeye koyuldu. Eşinin gelmesi gecikince Mevhibe Hanım işkillenmeye başladı. Beklemek, kuruntunun kapısını aralamıştı. Arada bir pencereden dışarı bakıyor, kimseyi göremeyince de tekrar mutfağa geçiyordu. Zaman kazanmak için işi ağırdan almasına rağmen ne gelen vardı ne de giden.

Sonunda sofraya tamamlanmıştı. Mevhibe Hanım, son bir kez başını pencereden uzatıp dışarıya bakmak isterken içerden bir kapı sesi geldi. Geriye dönüp baktığında kocasının, çocuk odasından durgun ve yorulmuş bir yüz ifadesiyle çıktığını gördü. Mevhibe Hanım'ın onu görünceki şaşkınlığı ses tonuna da yansdı:

- Sen burada mıydın bey? Ben de...
- İçerdeydim hanım.
- Bir şey mi oldu yoksa? Hâlin iyi değil.

Berdi Mustafa bir müddet sessiz kaldıktan sonra bitkin bir sesle:

- Yok hanım, bir şey yok çok şükür, diyebildi.

Yirmi yıllık eş insanın yarısı eder. İnsanoğlu, diğer bir yarısından neyi gizleyebilir ki? Kocasının tavırlarındaki bitkinlik, sesindeki titreme dikkatlerden kaçmadı. Garip bir şey vardı ama yine de fazla üstelemek istemedi Mevhibe Hanım.

– Kahvaltı hazır bey, oturalım o zaman.

Berdi Mustafa'yı masaya ayakları sürükledi. Akli yine başka yerlerdeydi. Yumurtalar onun istediği gibi rafadan haşlanmış, en sevdiği peynirli böreklerden de bir tabak hazırlanıp masaya bırakılmıştı.

Böreklerin kokusu dışarıdan geçenleri bile sofraya çekebilecek güzellikteydi; fakat Berdi Mustafa o kokuyu duymuyordu bile. Masanın bir kenarına isteksizce ilişti. Başu öne eğik ve düşünceliydi. Mahcubiyet duygusuyla kıvrandığından, sofraya neler konduğunu fark etmedi bile.

– Bey, bugün sende bir şey var!

Berdi Mustafa bir müddet hanımının gözlerine baktı. Yüreğı gibi gözleri de dolu doluydu.

– Bir şey oldu ama... Neyse.

Merakı daha da artmıştı şimdi Mevhibe Hanım'ın. Çay da kaynamıştı zaten. Ocaktan çaydanlığı kapıldığı gibi masaya koştı.

– Hani bir şey gizlemeyecektik birbirimizden. Oldu mu şimdi?

– Kalsın şimdi hanım. Senin de ağzının tadı bozulmasın. Sonra söylerim.

O kadar içten söylemişti ki daha fazla ısrar edemedi Mevhibe Hanım. Çayları doldurdu ve bardağın birini eşine uzattı.

Her şey insanın kalbine, yüreğine bağılı, diye düşündü Berdi Mustafa. Yürek sıkıntılı olunca insan ne gördüğü güzelliklerden ne yediklerinden ne de sevdikleriyle birlikte olmaktan zevk alabiliyor.

Her gün içtiğı çay bu değılmiş gibi tatsız geldi diline. Ne börekler, ne peynir ne de zeytin... Hiçbirinin tadı yok bu sabah...

Üç beş lokma yedikten sonra sofradan çekildi. Fatma hâlâ derin uykundaydı. "Ben ona yeni bir sofraya hazırlarım sonra" diyerek Mevhibe Hanım kahvaltılıkları kaldırdı. Masayı temizledi. Bulaşıkları yıkamadan mutfaktan çıkmak huyu değildi; fakat bu sabah topladıklarının hepsini olduğu gibi tezgâha bırakıp kocasının yanına geçti.

Bir müddet sessizce oturdular. Berdi Mustafa bakışlarını hep kaçıırıyordu. Odaya geçmek için kalkmaya yeltenince karısının şefkat dolu ellerini ellerinde hissetti ve tekrar masaya oturdu...

Gözleri yine çarpıştı. Bakışlar sözlerden daha ısrarlı olabiliyormuş, diye düşündü; fakat söylemeye utandı. Birkaç kez yutkundü. Kahvaltılık diye aldığı bir iki lokma boğazında düğümlenmiş gibiydi.

– Ben, ben çok huzursuzum Mevhibe.

Mevhibe, kocasının bu kıvrım kıvrım hâline acıyarak baktı. Öbür elini de uzatıp kocasının elini avuçları arasına aldı. Sesinin boğukluğunu belli etmemeye çalışarak:

– Anlat istersen. Hem bir yüreğin dayanamadığına, belki iki yürek katlanır.

Mustafa, bir müddet sessizce baktı hanımına sonra derin bir nefes aldı:

– Bu gece kızımız senin yanında uyusun deyip geç saatte salona geçmiştim ya.

– Evet!

– Kanepede uyumuş kalmışım.

Mevhibe Hanım dikkat kesilmiş dinliyordu.

–Evlendiğimizden beri güneşin üzerime doğduğunu hatırlamam. Bu güne kadar bir lütuf olarak bildim bunu. Karamsarlığa düşüğümde en büyük avuntumdu bu benim; ama bu sabah, bu sabah bu avuntumu da yitirdim.

Bir korku kapladı Mevhibe Hanım'ın yüreğini ve yutkularak titrek bir sesle sordu:

– Bu kadar önemli ne olabilir ki? Hadi bey, ne oldu söyle!

– Benim için bir yıkım oldu Mevhibe. Uyandığında güneş doğmuş, namaz vakti çoktan geçmişti. Güne borçlu uyandım bu sabah. Başımı semaya kaldırmaya yüzüm yok...

Yirmi Yedinci Soru

Son sınıfa girmiş olmak heyecan verici, bir de Őu sınav kaygısı olmasa ne güzel olur, diye dūşündü. Yaşından büyük gösteren gövdesinin içindeki çocuksu ruhu, bu kadar ağır sorumluluğu kaldırmakta oldukça zorlanıyordu. Zaten anne-babasının desteği olmasaydı zor katlanırdı bütün bunlara.

Annesi, babası ve artık aileden biri olarak saydığı papağanı Gammaz'la birlikte evde dört kişiydiler. Evdekiler her gördüğüyle arkadaşlık kurmasını istemediklerinden, okul haricinde dışarıya çıkmasını pek hoş karşılamıyorlardı.

Evde yalnız kaldığında arkadaşı Gammaz olurdu. Onunla konuşup sohbet eder, annesine bile söylemediği birçok şeyi papağanıyla paylaşır, dertleşirdi. Anlatmak, rahatlamak demek değil miydi? O da anlattıkça rahatlıyordu.

Yaşı on yediye varmasına rağmen, hayatın gerçeyle ancak kafesteki bu kuş kadar yüzleşebilmişti. Bugüne kadar canı ne istemişse ayağına kadar gelmiş, nereye gitmek istemişse de elinden tutup götürülmüştü. Zorlukları başkaları göğüslemiş kendisine bir şey hissettirilmemeye çalışılmıştı. Bu nedenle de sıkıntıları sadece dizilerde, sinemalarda seyretmiş; zaman zaman da romanlardaki kahramanlarla hayatın sıkıntılarını paylaşmıştı.

Arif Bey, sonradan pişmanlık yaşamamak için her defasında Figen Hanım'ı sıkı sıkıya tembihlemeyi kendine bir

görev bilmişti. “Bu devirde çocuk yetiştirmek öyle kolay bir şey değil ki. Her bi şeylerini şimdiden düşünmeli.” diyerek kendinden emin bir ses tonuyla konuşmasına devam etti. “Yoksa yarınlar diye uzaktan uzağa bakılan günler şappadanak çıkarır insanın karşısına. Eh, o zaman da ışınlanır gibi geriye dönmek mümkün olmaz tabi. Dönüşü olmayan bir yola giren, adımlarını hesaplı atmalı.”

Zaten sırf çocuğuyla ilgilensin diye işinden bile ayrılmamış mıydı Figen Hanım'ı. İşaret parmağını ona doğru sallayarak, “Senin işin bundan böyle bu çocuk; ona hem ana, hem baba, hem de arkadaşsın bundan böyle!” demiş miydi? O da öyle yaptı zaten. Hem de Arif Bey'in dediklerinden daha fazlasını. O gün bugündür Halil Bedran yanında kimse olmadan dışarıya adımını dahi atmış değil.

Figen Hanım, “Bugüne kadar bakkala bile tek başına gitmeyen çocuğunun, yalnız evde değil; dışarıda da takip edilmesini isteyince Arif Bey de haklı bulmuştu onu. Öyle sıradan bir okul aracına verilmemeliydi mesela. Evvela o serviste kimlerin olduğu bilinmeli. Sonra, bunların, hangi okula gittikleri, mahalleleri, oturdukları evin kaç odalı olduğu... Yoksa bir çocuk nasıl kontrol edilebilirdi ki?

O kadar aramalarına rağmen güvenecekleri bir servis bulamayınca, önceki yıllarda olduğu gibi, yine babasının götürüp getirmesinde karar kılındı. Halil Bedran, artık her sabah babasıyla çıkıyor; eve gelmek için de yine onu bekliyordu.

Lise sonda olmak zor işti ama asıl zor olan ve hatırına geldikçe dilini, damağını kurutan şey, bu yıl ÖSS'ye girecek olmasıydı. Bu nedenle her geçen gün, özel ders için eve gelen hocaların sayısı arttıkça heyecanı daha da fazlalaşıyordu. “Ya kazanamazsam!” diye kıvranıp duruyordu.

Annesi, son zamanlarda neredeyse her gün okuldaydı. Sınıftan çıkan her öğretmeni, ameliyattan çıkan doktor misali

kapıda karşılayıp, “Çocuğum nasıl hocam.” diye sorması öğretmenleri de cevap vermede zorluyordu. Çocuğun biraz serbest kalmasını tavsiye eden bazı hocaları sessizce dinlese de onlara asla katılmıyor, hatta içten içe kızılıyordu bile.

Her geçen gün bir adım daha yaklaşan ÖSS, artık Figen Hanım’ın da Arif Bey’in de uykularını kaçırır olmuştu. Sonuçta rezil rüsva olmak da vardı. Çocukları, istedikleri bölümü tutturamazsa başkalarının yüzüne nasıl bakarlardı o zaman. Çok sıkı çalışmalıydılar çokook...

Evdeki yoğunluk, ziyaretlerine gelen Salih Dedesinin de dikkatinden kaçmadı. Gelinine hitaben “*Torunum büyük imtihana hazırlanıyor, onu fazla sıkmayın.*” demesi Halil’in hoşuna gitse de, Figen Hanım bundan pek hoşnut olmamıştı fakat cevap verme cesaretini de gösteremediğinden şimdilik tepkisini somurtkan bakışlarla gösterebilmişti. Halil de annesinin çatılan kaşları karşısında tebessümünü yarıda keserek bakışlarını kitabına çevirmişti.

Halil’in dedesi ertesi sabah torunundan ayrılınca, evde yeniden bir telaş başladı. Zamanın iyice daraldığını söyleyen Figen Hanım, yeni tedbirler almak peşindeydi ve aklına ilk gelen de gecelerden çalmak oldu tabi. Altı saatlik uyku fazla, diyordu Arif Bey’e ve bunun azaltılmasını istiyordu. Gerekirse, çocuğunun başında sırayla nöbet bekleriz diye de ekliyordu. “Ha gayret, az kaldı; şu testleri de, şu soruyu da diye diye çalıştırırız onu.” diyordu.

Aylardır süren bu yoğunluk neticesinde Halil, hayattan kopmuş; sadece ÖSS’ye kilitlenmişti. Şimdi bütün derdi tasası üniversite surlarını yıkabilmektir. Bu sınav, hem yaşam biçimi olmuştu kendisi için, hem de en büyük, en acımasız rakip. Bir gün bu rakibini madara edecekti mutlaka. Kazanamamayı düşünemiyordu bile. Yoksa hayatın, yaşamanın ne anlamı kalırdı! Dünyaya niçin geldiğini sorsalar cevabı dünden hazır: ÖSS’yi kazanmak...

O kadar çalışıyordu ki, Zor soruları çözüme kavuşturmak, onun için sıradanlaşmıştı. Karşılaştığı bütün problemleri çözüyor, çözüyor, çözüyordu. Onu gören sorular, artık kaçacak delik arıyordu. Deneme sınavlarıysa onun için, oyunu yeni öğrenen biriyle satranç tahtasına oturmak gibi bir şeydi. Taşları ilerlettikçe rakibini sıkıştırıyor ve nihayetinde de mat ediyordu fakat her defasında bunu daha kısa sürede yapmaya azmederek masadan kalkıyordu.

Ailesine göre artık sınavı kazanması garanti. Deneme sınavlarında hep derece yapıyordu. Çocukları, kazanacaktı kazanmasına ama diğer kazananlardan bir farkı olmalıydı. O, üniversitedeki en kabiliyetli en gözde öğrenci olmalıydı. Bu nedenle son günlerde müzik dersine de beden eğitimine de ağırlık vermeye başladılar. Artık bu derslerden de özel hocalar geliyordu eve.

Son iki aya girildiğinde Halil, dört saatlik uykusunu bile tam uyuyamaz olmuştu. Uyur uyumaz kendini sınavda görüyor, sınav başlar başlamaz da aksilikler üst üste geliyordu. Ya kâğıdı yırtılıyor, ya cevapları kaydırıyor, ya da başka bir aksilik çıkıyor; kan, ter içerisinde uyanıyordu.

Takvimler haziranı gösterdiğinde, durum daha da kötüleşti. Heyecandan, deneme sınavlarında bile dikkati dağılmaya başlamıştı. En kolay soruları dahi defalarca okumak zorunda kalıyordu.

Öğretmenleri, çalışmayı bırakıp biraz dinlenmesini tavsiye etseler de annesi, bırakın bu tavsiyelere uymayı: “Fırsat bu fırsat, başkaları çalışmalarını azaltmışken, öğlum farkı daha da açmalı!” diyordu.

Sınavdan bir gün önce dedesi, tekrar ziyaretlerine gelmişti. Torunuyla konuşurken: “*Büyük imtihan, büyük imtihan çok önemli. Kaybedersen telafisi de yok bunun!*” Sözü-nü ara ara tekrarlaması, Figen Hanım’ın da hoşuna gitmiş ve oğluna dönerek: “Bak deden bile, telafisi yok diyor, ona

göre!” diyerek beklentilerinin yüksekliğini bir kez daha hatırlatmıştı.

Son geceye gelindiğinde, yüreklerdeki hırs hâlâ dinmemişti. Ne de olsa çalışmanın da kazanmanın da sınırı yoktu. Su gibi geçtiği konuları bile, ne olur ne olmaz diyerek geç saatlere kadar bir kez daha tekrar ettiler. Figen Hanım, kocasının sorduklarına o kadar aşına olmuştu ki, kendisini tutamayıp oğlundan önce cevap veriyor ve kendinden emin bir ses tonuyla: “Artık ben bile girsem kazanırım bu sınavı.” diyordu.

Sınava götüreceği evraklar, haftalar öncesinden bir dosya halinde hazırlandığından, evrak telaşı duymadan, uyumak için odasına geçti. Ertesi sabahı düşünmeden edemiyordu. Düşündükçe heyecanı artıyor; heyecanı arttıkça da uykusu büsbütün kaçıyor. Bir de evdekilerin “Aman oğlum uyuya kalma, erkenden kalk!” tembihleri onu daha da tedirgin etmişti. Her gün, uzanır uzanmaz uyuduğu yataкта, bu gece uzun süre kıvranıp durdu. Bu yüzden gece yarısına kadar duvarları seyretmek zorunda kaldı.

Bir pazar sabahıydı. Ama bu öyle, sıradan bir pazar değil. Aylardır, hatta yıllardır heyecanla beklenen bir pazar. Her şey bugün için değil miydi zaten; çalışmalar, hazırlıklar, heyecanlar, korkular... Ve o gün gelmişti işte.

Yüzünü yıkadıktan sonra, uyku akan bakışlarla özenle hazırlanmış kahvaltı sofrasını seyretti. İştahı yoktu ama annesi bulduğu her şeyi önüne itiyor, yemesini istiyordu.

Kahvaltıdan sonra babası, Halil Bedran’ı karşısına aldı. Müsabakaya hazırlanan boksör misali kollarından, omuzlarından başlayarak her tarafına masaj yapmaya başladı. Annesi de akşamdan hazırlamış olduğu tütsüyü oğlunun başı üzerinde gezdirip dualar okuyor, babasının muncıklamalarıyla şekilden şekle giren oğlunun suratına üflüyordu.

Sınav yerine doğru giderken, ne güneşin pırıl pırıl olması; ne kuşların cıvıldaşarak ötmesi ne de seyyar

saticuların bağışları... Hiç biri, hiç biri umurunda bile değildi. Arabanın nerelerden geçtiğine bile bakmıyordu. Yol boyunca, düşüncelerinde alt yazı şeklinde geçen formüller, tanımları seyretti.

Sonunda sınavın yapılacağı binaya geldiler. İçeriye geçerken, kâğıdına döker endişesiyle yanına su almasına bile izin vermediler “Hele sınavdan bir çık, sana zezem suyu içiririz.” diyorlardı.

Korkularıyla yüz yüzeydi şimdi Halil Bedran. Önündeki kitapçıktan, soruları birer birer çözüyor, çözdüğü her soruda da rakibini sıkıştırıyor duygusuna kapılıyor ve son hamleyi yapmak için de üzerine daha bir heyecanla çullanıyordu.

Her şey iyi gidiyordu. Ta ki, sayısal bölümün yirmi yedinci sorusuna kadar. O soruda bir süre takıldı; çözemeyince de fazla durmadı. Sonra kontrol ederim, düşüncesiyle diğer sorulara geçti. Fakat zaman yetmediği için de bir daha dönemedi.

Artık derin bir nefes alabilirdi. Sınav bitmişti. Rahatlık ve hafiflik ne güzel şeymiş öyle! Sokaklarda yürürken ilk defa gözüne ilişen çok şey gördü o gün. Bir süre sonra yorgunluk üzerine çökünce de annesi babasıyla beraber eve döndüler. Halil; ayların, haftaların uykusuzluğunu üzerinden atmak istercesine kendini yatağa bıraktı. Ne zamandır özlemiş olduğu o rahatlığın kollarına sığınvermişti şimdi.

Uykunun en derin yerinde, yine kendini sınav ortasında buldu. Matematikten yirmi yedinci soruya kadar yapıyor ve o soruyu boş bırakıp geçmek isterken, cevapları kaydırıyordu.

Telaşla uyandı, çarpılmış gibiydi. Yüzünü, vücudunu ter basmıştı. Gözleri alabildiğine açılmış öylece kalakalmıştı.

“Hayır, hayır” diye söylendi. Ama kendini ikna edemedi, yoksa gerçekten cevapları kaydırmış mıydı? Eğer gerçekten öyleyse ne yapardı şimdi!

Tedirgin bir hâlde annesinin yanına gitti. Durumu anlatınca da olanlar oldu. Evi bir anda yas havası bürüdü. Bir süre kimsenin ağzını bıçak açmadı. “Gerçi zaten çok dikkatsizdi Halil ve bu yıl fazla çalışmamış, yeterince de hazırlanamamıştı! Fakat her şey bitmiş değil. Asıl gelecek yıl görecekti herkes çalışmanın nasıl olacağını.”

Aradan iki hafta kadar geçti. Zaman, hiç de iyi şeyler getirmiyordu artık Halil Bedran’a. Gün geçtikçe tuhaflaşmaya başladı. Garip hareketler, ani refleksler gösteriyordu. Yıllarca besleyip büyüttüğü hayallerinden sonra, yakınları da terk etmeye başlamıştı onu ve içine düştüğü yalnızlık, an be an artıyordu şimdi.

Sınav sonuçlarının açıklanmasına bir hafta kala tamamen değişti. Misafirleri öcü gibi görüyor, arkadaşlarını yanına yaklaştırmıyordu. Durup dururken etrafa bağılıyor, odasını darmadağın ediyor, duvarları yumrukluyordu. Çekindiği ve saygıda kusur etmediği babasına bile saldırganca davranabiliyordu. O korkak, pısrık çocuk gitmiş; yerine kendine saldıracak yer arayan bela biri gelmişti.

Sınav sonuçlarının açıklanmasına bir gün kala evdekilere korkuyla karışık telaş yaşatan bir telefon geldi. Halil hastanedeymiş.

Apar topar evden çıktılar. İnsanın aklına neler gelmiyordu ki böyle zamanlarda? Yol boyunca korkuyla kıvranıp durdular. Gerçek ise, ancak hastane odasında karşıladı onları:

Halil bir manava uğramış, orda da sınav muhabbeti açılınca dayanamayıp, ortalığı birbirine katmış. Sonra kendi aralarında sınavla ilgili konuşan iki öğrenciye saldırınca da olanlar olmuş.

Anne babası duydukları karşısında şaşırıp kalmışlardı. Sınavı unutmuş, çocuklarını yeniden kazanma derdine düşmüşlerdi. Doktor, gözyaşları içinde kendisini bekleyenlere; çocuğun psikolojisinin hiç iyi olmadığını söyledikten

sonra sebebinin ne olabileceğini sorduğunda ikisinin de bakışları ayak uçlarına çevrildi.

Salih Dedesi, olanları duyup hastaneye ulaşmıştı. Önce geliniyle göz göze geldi. Dudaklarından, “*Büyük im-tihan, büyük imtihana dikkat edin*” sözleri karşısında Figen Hanım daha fazla dayanamadı:

– Ne diyorsun sen baba, sınav bitti artık biz çocuğumu istiyoruz, diye sesini ilk kez yükseltti. Salih Dede yine o sakın ve olgun tavrıyla gelinine baktı. Muzdarip gö-nüller, o nemli bakışlarda birleşmişti.

– *Kızım sınav bitti ama imtihan devam ediyor. Siz biraz da onun için hazırlayın çocuğunuzu. Aslolan o değil mi?*

Figen Hanım, bu beklenmedik cevap karşısında ne diyeceğini şaşırdı. Suçu yüzüne vurulmuşçasına kızardı ve buğulanmış gözlerle, sessizce beklemeye devam etti.

Geçmişe dönmek mümkün olmadığından ilerisi için tedbirler alınmalı, diyordu doktor. Halil Bedran’ın hastane-deki tedavisinin yanında, yakın ilgiye ihtiyacı olduğunu da ekliyordu. Bunlar yapılırsa belki bir yıl içerisinde normal hayata dönebilir.

Ertesi gün, ÖSS sonuçları açıklansa da; ne annesi, ne de babası merak edip bakmadılar bile. Suçluluk duygusu büsbü-tün susturmuştu yüreklerini. Ta ki o telefon gelinceye kadar.

Telefondaki ses, oğlu sınavda derece yaptığı için ken-disini kutlamak istediğini söylediğinde, Arif Bey’in titrek bakışları, her şeyden habersiz yatağında uzanan oğluna döndü. Halil Bedran, yorgun ve bitkin bakışlarını tavana dikmiş, anlamsızca bakıyordu. Oğlunu bu vaziyette görün-ce, içini derin bir eziklik duygusu sardı. Bulutlanan gözle-rine bir anlam veremeyen Figen Hanım’a cılız, bitkin bir sesle: O kazandı; biz kaybettik, diyebildi ancak.

Şimdilik

Her sabah olduğu gibi yine erkenden kalktı. Soğuk suyu yüzüne çarparken dudakları kıpır kıpırdı. İçinden bir şeyler mırıldandığı belliydi. Buz gibi su, kollarına dökülürken tütsü tütsü buharlaşıyordu.

Dışarıda gri bir aydınlık vardı. Camlar, dışarının soğundan buzlanmıştı. Abdülkadir Bey, yüzünü havluyula silerken, yan oda kapısının usulca aralandığını fark etti. Önce etrafta kimseleri göremedi. İyice baktığında oğlu İsmail'i kendisini mahmur gözlerle seyreder gördü. Yüzünde hafif bir tebessüm belirdi. Kollarını kurularak oğlunun yanına yaklaştı. Hafiften uzamaya başlayan siyah saçlarını parmaklarıyla araladı, sonra havluyu İsmail'in omuzlarına bıraktı. Dizlerini kırıp çömeldiğinde nerdeyse aynı boya geldiler. Oğlunun durgun bakışları yüreğini burktuysa da belli etmemeye çalıştı.

– Evlat, senin canın bir şeylere mi sıkıldı? Ne oldu, söyle bakayım.

İsmail, önce bakışlarını kaçırdı. Konuşmak istemedi; ama babasının ısrarcı olduğunu görünce mırıltıya benzer bir sesle:

- Yine mi gidiyorsun?
- Akşam konuşmuştuk ya oğlum. Hani anlaşmıştık.
- Olsun, yine de gitme!

- Ama biliyorsun, gitmem lazım.
- Ne zamana kadar böyle gideceksin?
- Biraz rahatlayıncaya kadar, yani şimdilik... Hava çok soğuk, üşüyeceksin. Gel seni yatağına yatırayım.

Kucaklayıp oğlunu yatağına götürdü. Yorganla bir güzel örttü üzerini; ama odasından da çıkmadı. İsmail, şimdi uzandığı yerden babasının bütün hareketlerini görebiliyordu. Ellerini, hafif çıkkın göbeğinin üzerinde bağlamasını, dudaklarını kıpırdatırken bıyıklarının yukarı aşağı oynamasını, seccadenin üzerine eğilip eğilip kalkmasını... Büyük bir sükûnetle seyrediyor, bundan da ayrı bir mutluluk duyuyordu.

Mutluluğunda bile bir burukluk vardı; çünkü o az sonra evden çıkıp, diğer amcalarla beraber uzaklara; kendisinin bilmediği bir yerlere gidecekti. Keşke beraber gidebilseydi; ama “Hava kış, ne olur ne olmaz.” demişti babası.

Dokuz yaşında değil de keşke biraz daha büyük olsaydı. Belki o zaman beraber gidebilirdi. Ne güzel olurdu karların içinde arabayla gitmek...

Babası, İhsan Amcası, Necmi Amcası hep beraberken ne güzel şeyler konuşurlardı. Onları dinlerken hiç sesini çıkartmaz ve anlattıklarını can kulağıyla dinlerdi. “Yollar kötü!” demişti babası ama onun öyle bir korkusu yoktu zaten. Bir sıkıntıya düşerlerse, babası ne yapar eder kurtarırdı kendilerini.

Berberlerinde gitse belki kendisinin de onlara yardım dokunurdu. Yanına gidecekleri o uzaktaki amcalara okullarının çok güzel olduğunu, içinde çok iyi insanların bulunduğunu, babasının ve diğer arkadaşlarının geceli gündüzlü çalıştıklarını ama yine de büyük sıkıntılar içinde olduklarını bir solukta anlatırdı. İnanmazlarsa arkadaşlarını da şahit gösterirdi. Hem niye inanmayacaklardı ki! Ama babası götürmüyordu işte...

– İsmail! İsmail, oğlum hadi uyan artık!

Annesi, belli ki sofrayı hazırlamış, kendisini çağırıyordu. Gözleri babasını aradı, göremeyince içini bir hüznün dalgası kapladı. Garip bir sıkıntıydı bu. Yürek yanması gibi bir şey...

Belki babam gitmemiştir diye bir ümit belirdi içinde. Hemen yataktan çıkıp, mutfığa koştu; ama yoktu. Gitmişti...

Kahvaltıya oturunca daha da durgunlaştı. Gözleri zeytini de reçeli de görmüyordu. Hatta çok sevdiği haşlanmış yumurtayı bile... Öyle dalıp dalıp uzaklara gitmesi annesinin dikkatinden kaçmadı.

– Bir şey mi oldu oğlum?

Çatalı tepsiye bıraktı. Babasınıninki gibi kalın, siyah kaşlarını birbirine yaklaştırdı.

– Babamı evden çıkarken göremedim bu sabah. Hem bu defa beni öpmedi de.

– Olur mu oğlum, seni uyandırmak istemedi. Yanağından öptü. Kapıdan çıkacakken “Daha şimdiden özledim keratayı!” deyip döndü, bir daha öptü.

Duydukları hoşuna gitti, gözleri parladı. Fakat az sonra yine durgunlaştı. Annesinin kendisine acıyarak baktığını fark etmedi bile. Dışarıya kaç günden beri durmaksızın yağın bembeyaz karlarla örtülüydü. Günlerdir bulutların arkasına gizlenen güneş, bugün bir yolunu bulup, yüzünü nihayet gösterebilmişti.

Vakit öğleye yaklaşmıştı ki dış kapının zili çaldı. İsmail, sesi duyar duymaz: “Ben bakarım!” deyip kapıya koştu. Mahalle arkadaşı Macit, kıpkırmızı tombul yanaklarıyla kapıda bekliyordu...

Annesinden izin koparması bu kez hiç zor olmadı. Her şeyi unutup Macit’le beraber dışarı çıktılar.

Kuşlar ince, beyaz bir çizgi gibi uzanan ağaç dalları üzerinde bir o yana bir bu yana uçuşuyordu.

Yanlarına bir iki kişi daha alıp, hemen yan taraftaki boş bir arsaya geçtiler. Ne yapacaklarını biliyorlardı. Hem böyle havada başka ne yapılabilirdi ki?

Bacalardan dumanlar, ince ince süzülüp yükseliyordu. Pamuk gibi yumuşacık karlardan kolları arasına doldurup orta yere taşımaya başladılar.

O ara, kanat çırpıp havalanan başka kuşların sesi geldi kulaklarına. Sesin geldiği tarafa dönüp merakla baktılar. Az ilerdeki damın üzerinde Beleş Hüseyin ısıkları çalıp, ucu bez bağlı sopayla güvercinlerini uçuruyordu. Âhenkle çaldığı ıslığından bile Beleş Hüseyin'in mutluluğu belli oluyordu.

Zaten insan ancak sevdikleriyle beraberken böyle sevinçli olabilirdi? Belli ki o da güvercinlerini çok seviyordu. Onlar yükseldikçe kendi başı bulutlara değiyormuş gibi heyecanlanıyordu.

Bir sürü güvercin, önce göğe doğru yükselip, uzaklaştı. Sonra, yarım çember çizerek yuvalarına doğru sert bir dönüş yaptılar. Yuvalarına yaklaştıklarında, bez bağlı sopa tekrar sallanmaya başladı. Yine uzaklaştılar. Birkaç kez tekrar etti bu gidiş gelişleri. Güvercinler her seferinde, alçalarak üzerlerinden geçiyordu.

Şimdi kar toplamayı bırakmış, güvercinleri gözlerini kısarak hayranlıkla seyrediyorlardı.

Bu güzel kuşlara sahip olduğu için Beleş Hüseyin'i kıskanıyorlardı. Ama o işin hep hilesindeydi. Güvercinlerini öyle eğitiyordu ki rastladıkları diğer güvercinleri yanlarında getiriyorlardı. Hüseyin de yeni güvercinlere beleşten sahip çıkıyordu... İsmail, güvercinleri seyrederken; "Kuş olmak ne güzel şey..." diye düşündü. Kim bilir ne hoştur

gökte özgürce kanat çırpamak. Bulutlara kadar yükselip yükselip alçalmak...

Bir uça, mahalledeki bütün çocukları gökyüzünden görürdü o zaman. Yoldaki arabaları takip ederdi. Hem kaç defa babasıyla beraber niyetlendikleri; ama her defasında da gidemedikleri baraj gölüne iki kanat çırpışta süzülür giderdi...

İsmail, arkadaşlarıyla beraber gibi görünse de aslında çok uzaklardaydı. Öyle dalmıştı ki, Ömer kolundan çektiğinde ancak kendine gelebildi.

– Kardan adamın gövdesi tamam, hadi şimdi de kafası için kar toplayalım.

İsmail onun bu sözlerine cevap bile vermedi. Ara ara gökyüzüne bakmaya devam etti. Belki kuş olamayacağını anlamasından, belki de üşümüş olmasından, bakışlarını karların üzerinde bir yere sabitleyerek solgunca düşünmeye başladı. Artık bu oyundan iştahı kaçmıştı.

Kardan adama acıyarak baktı. O da hep aynı yerde kalacak, hiçbir zaman kuşlar gibi uzaklara gidemeyecekti. Hep buralarda durup, yalnızlık ve soğukla beslenecekti. Ne acı...

Az sonra Ömer’le göz göze geldi. Mırıltı hâlinde:

– Ben eve gidiyorum.

– Daha kardan adam bitmedi ki?

– Ayakkabıma yine su geçti, hem çok üşüdüm.

– Hani baban sana yeni bir bot, yeni bir kaban alacaktı ya?

İsmail, bir müddet öyle durdu, sonra başını yavaşça kaldırdı. İçinde büyük ümitler barındıran bir yürek kararlılığıyla:

– Alamadı şimdilik! Ama olsun yakında alacak! Babam öyle dedi.

Sebebini bilmiyordu ama sabahki sıkıntı hâlâ yüreğindedi, hatta şimdi daha da büyümüşü. Birileri onu göğsünden sarmalamış, sıkıştırıyormuş hissine kapıldı. Ayakları, parmakları öyle üşüyordu ki dizlerinde hafiften bir titreme hissetti...

Eve yaklaştığında dışarıda bir hareketlenmenin olduğunu gördü. Kapı önünde çokça ayakkabı vardı. Merakı iyiden iyiye artmıştı. İçeri girdiğinde, bakışlar üzerine döndü. Her zamankinden değişik bir ilgi vardı kendisine. Kimi sarıyor, kimi öpüyor, kimi de yumuşacık saçlarını tutuyor, okşuyordu.

Ne olduğunu hâlâ anlayamamıştı; ama karşısındaki hüznü bakışları gördükçe içindeki sıkıntı daha da artıyordu. Bir tuhafılık vardı ama ne? Kimse de bir şey söylemiyordu ki!

Gözleri annesini aradı. O da yoktu. Sonunda öbür odada bitkin bir vaziyette otururken buldu onu. Hâlsizleşmiş, gözleri kıpkırmızı olmuştu. Geldiğini görünce bakışları bir an canlanıverdi. Uzun zamandır oğlundan ayrıymış gibi boynuna sarılıp, göğsüne bastırdı. Ağladı, ağladı, ağladı... Nedenini bilmiyordu ama artık İsmail de ağlıyordu...

Geçen her dakika kalabalık daha da arttı. Dedesi, nenesi, teyzeleri hepsi gelmişlerdi. Sonunda en sevdiği teyzesi Nezahat; insanların fânî olduklarını, ölümün aslında yeni bir hayatın başlangıcı olduğunu anlatmaya çalıştı. Hepsini biliyordu zaten İsmail; fakat kazayı bilmiyordu. Ancak bu konuşmalardan sonra babasının başına geleni öğrenebildi...

Aradan birkaç gün geçti. İsmail iyice sessizleşmişti. Bazen kendini tutamıyor, bir köşeye çekilip sessizce ağlıyordu. Yine böyle duygulu bir anında annesine görünmek istemedi ve dışarı çıktı. Arkadaşı Macit de yanına geliyor-muş. Kapı önünde karşılaştılar. İsmail'in kızaran gözlerini

görünce bir an durakladı. Onun da içini bir hüzün dalgası kapladı. Küçük gibi görünen kocaman yürekleriyle bir süre öylece bakıştılar.

– Biliyorum üzgünsün, diye söze başladı Macit. Babanı çok severdin. Artık onu göremeyeceksin değil mi?

İsmail, küçücük yumruklarıyla gözlerini ovuşturdu. Derin bir nefes alarak Macit'e baktı. Aynı soruyu annesine sorduğunda aldığı cevabı hatırladı. Bakışlarını Macit'in gözbebeklerine dikerek:

– Annem diyor ki hepimizin gideceği yere, babam biraz erken gitti. Eğer biz, iyi insan olursak orada yine onunla görüşebilirmişiz. Onun için ben fazla üzülmiyorum artık; çünkü sadece şimdilik göremeyeceğim onu, şimdilik...

Demir Yolu

Saatine son bir kez baktı. Vakit tamam. Kalp atışları daha da hızlandı fakat bunun heyecandan mı yoksa sevinçten mi olduğunu tam anlayamadı. Yerdeki görevli düdüğünü iki kez öttürüp “tamam” işareti yapınca önce kapıları kapattı. Gözlerini kapatıp derin bir nefes aldı; bu ilk seferinde bir aksilik çıkmaması için, uğuruna inandığı ve yıllardan beri boynunda taşıdığı kolyesini avucu içerisine alıp üç defa öptü. Az sonra tren sarsıldı. Birkaç metre geriye gittikten sonra toparlanıp ileriye hamle yaptı.

Metin Bey, Ahmet Usta’yı o hâlde görünce bir an durakladı. Kaşları kalktı, gözleri büyüdü. Elindeki fırçayı ve hortumu öfkeyle yere bıraktı. Keskin bakışları, bir ustaya; bir çırağa gidip geldi. Kaşlarını birbirine yaklaştırdı:

– Bu ne hâl Ahmet Usta?

– Bu öfkeli ses karşısında irkildi Ahmet Usta ve bir an durakladı. Şaşkın bakışlarını önce elindeki boya malzemesi dolu kovaya çevirdi. Bir tuhaflik göremedi. Bu kez ayaklarından başlayıp yukarıya kadar kendini süzdü. Yine de bir gariplik fark etmedi:

– Ne var ki hâlimde?

Metin Bey, avurtlarını şişirip uzunca ofladı: “Üzerindeki şu boyaları, kirleri de mi görmüyorsun?” Başını

yanlara sallayarak az önce yere bıraktığı fırçaya eğildi. Köpükleri arabanın son çamurluğuna sürerken konuşmasına devam etti: “Bir de soruyor ne var diye.”

Ustanın ne yapacağını bilmez hâlde yerinde beklediğini görünce sesini biraz daha sertleştirdi:

– Üzerini temizlemezsen vallaha da seni içeri almam. İstersen çırağını da yanına al yaya git.

Ahmet Usta'nın bakışları çırağıyla kendi elbisesi üzerinde birkaç kez gidip geldi. Sonra kaşlarını birbirine yaklaştırarak Metin'e döndü:

– Ağabey, ben boyacıyım. Senin gibi memur muyum ki? Hem bu boyalar kuru.

– Ben anlamam. Üzerinizi temizleyip gelin!

– Sen ne diyorsun Ağabey? Bu lekeler makinada bile gitmez, ben nasıl çıkarayım? Uğraştırma bizi Allah'ını seversen! Hem işim acele, adamlar inşaatın önünde kalmış beni bekliyorlar.

– Valla sen bilirsin. İşte hortum, işte su. Temizlenmezseniz yemin ettim götürmem.

Usta, aldığı derin nefesi “Fesuphanallah” çekerek verdi. Başka bir çare ararcasına çevresine bakındı. Sitenin her tarafı mayıs ıssızlığında. Etrafta kimseler yoktu. Ne otobüs ne dolmuş, ne başka bir araba.

Çırağına çaresiz bir bakış fırlattıktan sonra söylene söylene hortumun başına geçti. “Kıl bir adam olduğunu bilirdim ama bu kadarını da tahmin etmezdim.” Öfkeli bakışlarını çırağına çevirdi: "Tut oğlum şu hortumu, öyle dikilip durma karşımda." Çırak, sesini çıkarmadan suçluluk duygusuyla hortuma uzandı.

...

Tren, rayların üzerinde yılan gibi kıvrılıp kaymaya başladığında Sedat'ın kalp atışları da hızlandı. Şimdi bir

yandan yolu takip ediyor; bir yandan da göstergeleri izliyordu. Aynada kendini makinist koltuğunda görünce yüzünde ince bir tebessüm belirdi. Aklına nişanlısı Selma geldi. “Beni bu koltukta, üniformayla görse kim bilir nasıl gururlanır.” dışarıdakilere de kendini göstermek istercesine sireni kesik kesik çaldı.

...

Metin Bey kuru bezle camları silmeye başladığında Ahmet Usta’yla çırağı da elbiselerini temizlemeye koyuldular. Usta bir yandan söyleniyor, bir yandan da üzerini siliyordu. Epey uğraştıktan sonra bu kez hortumu kendisi tuttu. Üstleri başları ıslanmış fakat yine de boyalar çıkmamıştı. Hortumu yere bıraktı. Pantolonunu sert vuruşlarla iyice silkeleyip Metin Bey’e yaklaştı: “Hazır ıslanmışken abdest de alalım mı Ağabey?”

– Ne içinmiş o?

– Mübarek arabana bineceğiz ya!

Metin, cevap vermedi. Ahmet Usta’ya dik dik bakmakla yetindi. Üst başlarının az da olsa temizlendiğini görünce camları silmeyi bırakıp elindeki kuru bezi katladı.

– Çok konuştun sen. Benim de işim acele, senle uğraşamam şimdi.

Elindeki bezi bırakıp, bagajdan birkaç parça gazete aldı. Ustayla çırağının oturacağı yere serdi. “Hadi binin bakayım.”

Önce çırak girdi içeri. Yerleşmeye çalışırken hareketli bakışları içeride dolaştı. Ahmet Usta da bindikten sonra Metin Bey kontağı çevirdi. Çalışmadı. Tekrar denedi. Ancak üçüncü denemesinde çalıştırabildi. Dikiz aynasını kontrol ederken çırakla göz göze geldi. Çocuğun gözleri hâlâ hareketliydi.

– Nasıl, beğendin mi arabayı delikanlı?

Çırak gülümsedi. Dudaklarını beğenme anlamında büküp başını salladı.

Dalgalar kıyıyı ince beyaz köpüklerle dövmeye başlamıştı. Arabanın hareket etmesine yakın rüzgâr biraz daha şiddetlendi. Çıgıllıklarıyla denizin çalkantısına eşlik eden martılardan bir kısmı ufuktan kopup gelen beyaz bulutlara doğru kanat çırpıp uzaklaştılar.

Siteden uzaklaştıklarında çırağın bakışları tekrar arabanın içine dağıldı. Ahmet Usta, garipsediği yerine alışmaya çalışıyordu. Kımıldadıkça altındaki gazete hışırdayor kendisini rahatsız ediyordu. Sonunda durumu kabullenip yüzünü buruşturdu:

– Metin Ağabey, ufak tefek işlere pek gitmediğimi bilirsin. Senin için hem adamların işini aksattık hem de dışarda kalmalarına sebep olduk. Bir de senin şu yaptığına bak.

– Ben böyleyim işte oğlum. Bunca yıldır daha tanıyamadın mı? Geçen gün sigara yaktı diye sucuyu yolun ortasında indirdim.

– Mal, sahibine hizmet etmeli; sahibi malına değil.

– Titiz olmak suç mu?

– Bu titizlik değil ki, hastalık. Yeri gelince elinin tersiyle itebiliyor musun hepsini?

– O kolay değil işte.

– Zor da değil. Eskiden böyle değildin sen. Şimdi iyice abartmışsın. Hiç yoktan insanların kalbini kırıyorsun?

– Benim malım kıymetli kardeşim. Hiç binilmese bile her gün yıkarım. Hele başkasına hiç dokundurtmam. Oğlum yirmi bir yaşına geldi, eli direksiyona değmiş değil.

– İyi bak o zaman. Yarın mezara da bununla gömerler seni. Param yok der dururdun bu yazlığı nerden aldın?

– Yengen emekli oldu ya. İkramiyesiyle aldık. Haftaya da taşınıyoruz.

– Sen nasıl gidip geleceksin işine?

– Hepsi sekiz on kilometre değil mi? Gider gelirim. O mühim değil ama yollar, yollar çok bozuk. Bak işte görüyorsun değil mi çukurları. Belediyeler yok mu şu belediyeler... Düştüğüm her çukurda anıyorum onları!

Az ilerde geniş bir çukura daha yaklaşınca arabayı iyice yavaşlattı. Ahmet Usta gecikmiş olmanın sıkıntısıyla yerinde oturamaz olmuştu:

– Metin Ağabey, yürüyerek gitsem yetmişmişim şimdi. Hızlan biraz, hızlan. Keşke arabamla gelseydim.

– Çatlama gidiyoruz işte. Ne yapalım çukurlara mı vuralım yani. Ben senin kadar zengin değilim Ahmet Usta.

– Çukur dediğin yumurtadan az büyük. Yazık yazık.

...

Tren, portakal bahçelerinin arasından geçerken, bazı yolcular pencereleere yaslanmış yeşilin yüzlerce tonunun barındığı manzarayı seyre dalmışlardı. Sedat, heyecanını bahçelerde çalışanlarla paylaşmak istedi ve sireni uzun uzun çaldı. Keskin kıvrımlardan kurtulduktan sonra da hızını biraz daha arttırdı. Başını kaldırıp bakanlar makinistin kendilerine el salladığını görünce şaşırıyorlardı. Yolculara alışkındılar ama makinistin böylesini ilk defa görüyorlardı.

...

Araba bir müddet daha ilerledikten sonra demir yolu kavşağı görüldü. Uzaktan trenin sireni duyuluyordu.

– Çabuk ol bak tren de yaklaşıyor.

Metin Bey bu kez hiç cevap vermedi. Uzun iri gövdesini direksiyona biraz daha yaklaştırdı. Raylara yetişmeden önceki hafif rampayı çıkarken vitesi daha da küçülttü. Çok

nazik bir iş yapıyormuşçasına alt dudağını ısırması, bütün dikkatini yola vermişti.

Arabayı sarsmadan tekerleklerini hafifçe raylara dokundurtmaya çalışıyordu ki bu kez siren sesi daha yakından geldi. Metin Bey sesin bir anda bu kadar yaklaşmasına şaşırması, heyecanlanmıştı. Ne kadar mesafesi var diye başını sestene tarafa çevirince Ahmet Usta iyice sinirlendi.

– Ezileceğiz ağabey haydi çabuk ol!

Metin'in kalp atışları hızlandı. Bir an şoförlüğü bile unuttur gibi oldu. Eli ayağı titredi. Ani hamle yapınca da arabayı rayların ortasında söndürüverdi.

– Sen ne yaptın ağabey? Hadi gözünü seveyim.

Makinist rayların ortasında duran arabayı görmüş, yüzündeki gülümsemeler birden kaybolmuştu. Bir yandan hızını düşürmeye çalışırken bir yandan da sireni acı acı öttürdü.

Araba hırıldıyor ama bir türlü çalışmıyordu. Metin'in altında terler birikmeye başladı. “Ne oldu bu arabaya? Anahartarı görür görmez çalışsan meret, şimdi inat kesiliverdi.”

Ahmet Usta iyice panikledi. Gözleri büyüdü. Bakışları, yaklaşan trenle, Metin'in titreyen parmakları arasında gidip geldi. Ne yapacağına kendisi de karar veremiyordu. Çırağını omzundan iterek dışarı gönderdikten sonra kendisi de panikle çıktı. Başka zaman olsa kapıyı böylesine çarptığı için Metin ona söylemedik laf bırakmazdı ama şimdi kuru kuru yutkunmakla yetindi.

Ahmet Usta çırağıyla beraber arabayı ileriye itmeye çalıştıysa da yerinden bile oynatamadı. Tren şimdi daha da yaklaşmıştı. Ahmet Usta bir yandan Metin'e inmesi için sesleniyor, bir yandan da şu demir yığınını durdurması için kollarını yanlara açıp kapatarak makiniste işaret veriyordu.

– İn aşağı Metin Ağabey! Öleceksin, in aşağı be adam!

– Araba, arabam ezilecek!

Sesi titrek çıkmaya başlamıştı Metin’in. Eli ayağı birbirine dolaştı. Bir yandan arabayı çalıştırmakla uğraşüyor, bir yandan da direksiyonu yumrukluyordu. Onun da ümidi azalmıştı artık: “Son ana kadar uğraşacağım. Olmazsa ani bir hamleyle atlarım” diye düşündü.

Tren artık birkaç solukluk mesafedeydi. Ahmet Usta’nın çırpınışlarına, acıyla öten sirene rağmen Metin hâlâ çıkmamış, dışarıdakilere: “İtin, arabayı itin” diye sesleniyordu.

Her şey bitti dediği anda araba çalışıverince Metin’in gözleri parladı. Ümitleri canlandı. “Şöyle bir zıplattım mı tamamdır” diye düşündü. Siren, durmaksızın ötmeye başladı. Metin Bey büyük bir heyecanla gaza yüklendi. Tekerlekler yerinden oynar gibi olmuştu ki gürültü koptu.

Dokuz Numara

Koca şehirde gidilecek başka yer yokmuşçasına salon yine hıncahınç doluydu. Herkes karşısındakine bir şeyler anlatıyordu. Seslerin kalabalığı arasında garsonlar masaların etrafında koşturup duruyordu. Her masada bir sürü laf... Anlatılanlar çatal, bıçak seslerine karışıyor, sonra da müziğin ağır ritmi arasında kaybolup gidiyordu.

Tamer, babasının hassasiyetini bildiğinden gözü sürekli masalardaıydı. Servis hızlı olacak, boşlar masada durmayacak. Peçeteler, örtüler her şey yerli yerinde olacak. Fakat bugün babası bir şeye karışmadı. Ne mutfağa girdi, ne yukarı çıktı. Kimseye kızmadı, bağırıp çağırmadı.

Oturduğu köşesinden salonu bir baştan bir başa yorgun şahin edasıyla tarıyordu. Bir ara kendine hâkim olamayıp esnemeye başlamıştı ki bakışları, içeri girmekte olan kalabalığa takıldı. Adamlar girip girmemekte tereddüt ediyor fakat kimseler müdahale etmiyordu. Sonunda dayanamadı:

- Oğlum, müşterileri yandaki büyük salona alın.
- Oradaki boş masalar ayırılmış usta.
- Üste alın o zaman.
- Bunlar kalabalık oraya sığarlar mı?
- Sığarlar sığarlar, hadi çabuk olun.

Müşteriler, garsonun peşinde üst kata çıkarken, Durun Usta'nın yüzü yayıldıkça yayıldı. Her zaman yaptığı

gibi peşlerinden gitme çevikliğini gösteremese de kasada oturan oğluna bir kaş işareti yetti. Tamer, kasayı bırakıp üst kata garsonların yardımına koştu.

Dursun Usta, içerdeki kalabalığın huzuruyla kasaya yöneldi. İyiden iyiye kırılmış kalın bıyıklarını sıvazlayarak kendini koltuğa bıraktı. Etrafa sinen güzel kokuyu duyduğunda tebessümlü bir yüzle: “Kerata, yine bir şişe parfümü üzerine devirmiş.” diye mırıldandı.

Büyük bir iştahla yazar kasayı açtı. Üst üste dizilmiş paraları görünce yorgunluğunu unuttu. Bakışları daha da canlandı. El alışkanlığıyla, büyük banknotları yerinden çıkararak çelik kasaya yerleştirirken Emlakçı Selim’i hatırladı. Yüz hatları iyice gevşemişti.

Kasayı kilitleyip anahtarı cebine koyduğunda “Telefon edip çağırırsam mı Selim’i, diye tereddüt etti. İkinci sonrası geleceğini hatırlayınca vazgeçti.

– Oğlum Ahmet, bir çay ver, tavşankanı olsun!

Şimdilik her şey yolunda gidiyordu. Sevdiği şarkılardan biri çalmaya başlayınca radyonun sesini biraz daha açtı. Ayağıyla müziğe tempo tutup, sözlerini mırıldanmaya koyuldu.

“Son verdim kalbimin işine

Aklım ermedi gidişine...”

Dokuz numaralı masadakiler hesap ödemek için kasaya yaklaştıklarında şarkıyı mırıldanmaktan vazgeçip boğazını temizledi. Kravatını kontrol edip oturuşunu düzeltti. Mutlu olduğu zamanlardaki tebessüm tekrar yüzüne yayıldı.

Ücreti alıp fişi uzattı. “Afiyet olsun Efendim. Her zaman bekleriz.” Bakışları, telefon çalınca kadar onları takip etti.

Siparişleri not alırken kapıdan giren iki kişi yüzündeki gülümsemeyi aldı götürdü. Ahizeyi kapatırken başının döndüğünü hissetti. İçeri yeni girenler etrafa bakınırken kendini mutfağa zor attı.

Adamlar masaya yöneldiklerinde Dursun Bey'in kaşları çatallaşmıştı. “Beni bulamayınca çıkarlar.” diye düşünüyordu. Canı iyice sıkıldı. “Buradan bir an evvel çıkmalı” diye düşünürken gözü saate takıldı. Huzursuzluğu iyice arttı. Bakışları oğlu Tamer’e çevrildi:

- Oğlum ben çıkıyorum, sen yerine geç.
- Tamam baba.

Babasının sararmış yüzü ve telaşlı bakışları oğlunun gözünden kaçmadı.

- Tedirginsin baba, bir şey mi oldu?
- Yok yok, bir şey olmadı. Vakit geçmeden namaza yetişeyim diyorum.

İçerdekilere görünmeden, hızlı adımlarla arka kapıdan çıkıp uzaklaştı. Cami iki sokak uzaktaydı. Tedirgin adımlarla ilerlerken dönüp arkasına bakmadı bile. Cami kapısına kadar o endişeyle yürüdü. Adımını içeri attığında sahile ayak basmışçasına rahat bir nefes aldı.

Vakit ikindiye dayanmıştı. Müdavim cemaat her zamanki gibi erken gelmiş, avluda bekleyordu. Kimi, asma altına atılan taburelere oturmuş, kimi kapı önünde ayaküstü sohbettediydi. Selam vererek yanlarından geçti. Kafası rahat değildi. İkinci de ha okundu ha okunacak.

Şadırvanda abdest alan ihtiyarın yanına oturduğunda adam sağ ayağını yıkıyordu. Ceketini omzuna atmıştı. Dirseklerinden sular akarken dudakları kıpır kıpırdı. Dursun Usta abdestini bitirdiğinde yanındaki adam sol ayağını musluğun altına uzattı.

Ayağa kalkınca gömleğinin kıvrılan kolunu düzeltti. Yüzünden hâlâ sular damlıyordu. Ayakkabısının arkasına basarak girişe doğru yürüdü. Kapıya yaklaştığında telefonu yine çaldı:

– Baba, sipariş kaç kişilikti?

– Sekiz kişilik oğlum. Kasanın yanında fişlerde yazılı. Dört de paket var ha unutma.

– Unutmam baba.

– Dokuz numaradakiler beni sordu mu?

– Sormadılar.

– Ben yokum, tamam mı?

...

Dursun Usta namaza durduğunda, müezzin, saatini bir kez daha kontrol etti. “Üç beş dakikamız daha var” dedi Marangoz Necmi. Müezzin konuşmasına devam etti: “İmam, cumaya kadar izinli olduğundan sorumluluk sırtımıza yüklendi.”

Avluyu nerdeyse tamamen kaplayan asma, bu sene bereketli. İkinci sohbetlerinde cemaate ikram edilmesine rağmen simsiyah salkımlar hâlâ boy boy sıralanmış bekliyor.

Namaza durduğundan beri birkaç defa çalan telefon selam vermesine yakın yine çaldı. Dursun Usta telefona yetişmek için “Tahiyyat”ı kısa kesti:

– Nasılsın baba?

– İyiyim kızım, senin keyfin nasıl?

– Ben de iyiyim; ama...

– Ama ne?

– Bir şey söyleyeceğim; lâkin seni de sıkmak istemiyorum.

– Söyle söyle.

– Yurtta yapamıyorum baba, çok sıkıldım. Kiraya çıkmak istiyorum.

– Neden kızım?

– Daha önce anlatmıştım ya, yapamıyorum işte.

– Peki kızım, sen nasıl istersen; yalnız, kiralık ev olmaz. Daha iyi bir çözüm bulalım. Haftaya annenle oraya geliriz inşallah.

Avlu, pazaryeri gibi hareketlenmişti. Müezzin tedirginlikle yine saatine baktı. Ezan için minareye yöneldiğinde sözü Hacı Mustafa aldı. Arafat, vakfe, zenzem... derken yeniden hacı oldu. Marangoz Necmi, isminin bu yıl gidecekler listesinde çıkmasının heyecanı ile dinliyordu anlatılanları. Hasret bitecek inşallah, diyerek uzaklara bakıp bakıp dalıyordu.

Dursun Usta farza durmuştu ama akli yine lokantadaydı: “Dokuz numaradakiler gittiler mi acaba. Adamlara da ayıp oldu. Kaçmayıp sözümü tutsa mıydım yoksa.

Allahu Ekber... Müşteriler de çoğaldı. İkinci katta bile boş masa kalmıyor. Yan dükkânlardan birini daha almalı. İkinci şubeyi de açsak mı ne. Bizim oğlanı oturturuz oraya. Daha tam alışmadı ama yavaş yavaş öğrenir kerata.”

Zır zır zır... Esselamü aleyküm ve Rahmetullah... Ah şu telefonlar, insana namaz bile kıldırıyorlar doğru dürüst yahu!

– Evet oğlum, söyle.

– Emlakçı Arif Ağabey geldi baba. Seni soruyor?

– Tamam oğlum, beklesin hemen geliyorum. Bir işim daha var onunla. Dokuzdakiler gitti mi?

– Hayır baba, daha masadalar.

– Neyse, ben yine arka kapıdan girerim.

Ayakkabılarını giymişti ki ikindi okunmaya başladı. Marangoz Necmi'yle asmanın altında karşılaştı.

- Ezan okunuyor sen gidiyor musun?
- Biraz acelem var Necmi Ağabey, sonra kılarım.
- Çoktandır görünmüyorsun. Kaç haftadır esnaf çayında da yoksun.
- Valla Necmi Ağabey, iş güç işte.
- Adım listede çıktı. Darısı sizlere inşallah.
- Hayırlı olsun ama benim için daha erken. Şu işleri bir düzene koyayım, belki sonra...

Telefon yine çaldı:

- Baba, dokuz numaradakiler seni sordular? Dışarı çıktı dedim. Kim bunlar baba?
- Ne bileyim oğlum, yardım topluyorlarmış işte. Benim de ağzımdan bir ara öyle bir söz çıkmıştı.
- Peki ne oldu baba?
- Bende yardım için ayıracak para mı var şimdi oğlum? O kadar işin gücün arasında...
- Söz verdiysen ayıp olmasın baba. Temiz insanlara benziyorlar.
- Önce kendimizi düşünmeliyiz oğlum.
- Ama eskiden kaçmazdın böyle şeylerden.
- Hele bir durumumuz düzelsin, o zaman veririz inşallah oğlum.
- Peki baba, sen bilirsin. Ha, bir de annem aramıştı demin. Siparişleri alıp erkenden gelsin dedi.
- Tamam tamam, onun da istekleri bitmez. Altında araba, yine de her işe illa ben, illa ben... Neyse bırak onun dediklerini de işle ilgili söyleyeceklerim var sana.
- Hangi iş baba?
- Kendi işimizle ilgili oğlum. Büyük bir işe başlıyorum. Oraya gelince konuşuruz. Duyunca sen bile şaşıracaksın.

– Baba, Arif Ağabey sancılanmaya başladı. Nerde olduğunu soruyor.

– Söyle çatlamasın, ışıkların ordayım. Acele ediyorum işte. Ama kamyon! Ne yapıyor bu böyle? Üstüme üstüme...

– Alo baba, babaaa!

Aman Allah'ım! Nerdeyse eziliyordum. Bir anda gözlerim köreldi sanki. Adam beni kolumdan geri çekmeseydi, Allah korusun. Verilmiş sadakam varmış. Telefon da kırıldı. Tamer şimdi iyice meraklanacak.

Dizleri titremeye başladı. Etrafına iyice bakındı. Adımlarını daha temkinli bir şekilde atmaya başladı. Aklında ne yeni alacağı işyeri ne de Arif'in sabırsızlığı vardı. Dokuz numaralı masadakiler takılmıştı aklına şimdi.

Tamer, babasını dışarıda karşıladı. Yüzü sararmış, bakışları hastalıklı gibi dalgınlaşmıştı Dursun Bey'in

Ne oldu baba öyle birden bire!

Dursun Bey'in bakışları içerdeydi. Birilerini arıyor muşçasına dikkatini masadakilere çevirmişti.

– İyiyim ben, dokuz numaradakiler içerde mi?

– Az önce çıktılar baba. Sana ulaşamayınca söz verdiğin yardımı da ödedim.

Bu defa Dursun Bey şaşırılmıştı. Bir an durakladı. Bir yandan yutkunurken bir yandan da mütebessim bir yüzle “Çok şükür” diye mırıldandı.

Dar Ayakkabı

Çarşıda epeyce dolaştıktan sonra dönüş hazırlığına başlamıştı. Yine hiçbir şey almadan dönüyordu. Gerçi bir şey almak için dışarıya çıkmamıştı. Kaç zamandır canı sıkındı, değişiklik olsun diye çıkmıştı.

Dışarıda, caddelerde öylesine dolaştı. Buna rağmen can sıkıntısı yine geçmemişti. Canı bir şey almak istemedi. Bir yerde duramıyor, dursa da dikkatini tezgâhlara, üzerlerinde satılan rengârenk şeylere veremiyordu.

Bugün her zamankinden daha fazla canı sıkındı. Ufacık hataları büyütüyor, hatta niçin dışarı çıktım diye kendine sinirleniyordu. Yürümek, canını yakmaya başlamıştı. Kaç zamandır kullandığı ayakkabılar sanki bugün ayaklarını sıkıyordu. Yürürken, dururken hep bunu hissediyordu. Dikkati, ayaklarına yoğunlaşmıştı.

Ayakkabının insanın ayağını sıkması ne kötü bir şeydi. Değil şehri, dünyayı bile dar ediyordu sahibine. Böyle zamanlarda mekânın geniş olmasının bir faydası yoktu. Aslolan ayakkabınızdır. Rahatlamak istiyorsanız onu genişletmeniz gerekiyor.

Şehrin ağaçlıklarla kaplı büyük parkına gitti. Kimileri koşarcasına yürüyor, kimileri kakkahalar atıyor; kimileri de kimse yokmuşçasına sarmaş dolaş yürüyordu. Kimse hayatından şikâyetçi değil gibiydi.

Gözleri hep başkalarının ayaklarında idi. Bakışları, sahiplerinin ayağını sıkan ayakkabılar arıyordu. İnsanlar nedense hep böyledir. Hep kendilerine benzer birilerini ararlar. İlk soğuklarda paltosunu sırtına geçiren adam, sokağa çıkar çıkmaz bakışlarıyla paltolu birilerini arar. Ne hissediyorsa, ne yaşıyorsa, nasılsa, kendine benzer birisini bulmak ister. Yalnızlık korkutur adamı. Galiba insan ‘herkes’in içinde kendini mutlu ve güvende hissediyor, herkesin ortasında biricik kalmak saldırıya açık olmak gibi oluyor.

İçindeki tortop acıya sarılmıştı. Ağaçların yeşili artık yeşil değildi sanki. Gök mavi değildi. Kuşların cıvıldaşıp ağaçtan ağaca uçuşmaları zevk vermiyordu.

Ayakkabıları ayağını sıkıyordu. Havuzdaki ördeklerin süzülerek yüzmelerini, önünden geçtiği dondurmacının elindeki sopayla bakır çingiraklara vurarak müşteri çağırmasını...

Gözü hâlâ insanların ayakkabılarında idi. Kendine benzer birini bulamadan, içi de ayakları da rahat etmeyecek gibiydi.

İnsanlar, onun farkında olmadan etraflarına bakıyorlardı. Şimdi o da etrafındakilere aynı tuhaf duygularla bakıyordu. Nasıl oluyor da bu daracık ayakkabılarla sıkılmadan, genişlik arayışı içerisinde olmadan dolaşabiliyorlardı?

Tam umutsuzluğa kapılacağı anda, yaşlı bir adamla torunu karşısında belirmişti. Ağır adımlarla yanı başından geçiyorlardı. Çocuğun başı önünde, gözleri ayaklarında idi. Belli ki ayakkabıları ayağını sıkıyordu.

Dedesinin: “İyidir, iyidir. Hatta sıkılmamasındansa sıkması daha iyidir. Zamanla, ayakların da ayakkabıların da birbirlerine alışır.” Çocuk, dedesinin söylediklerinden pek bir şey anlamamışçasına dedesine bakıyordu. Dedesi

konuşmaya devam ediyordu: “Her şeyi yavaş yavaş anlayacaksın; ama önce senin biraz sabretmeyi öğrenmen lazım.” Çocuk, ikna olmuş gibi başını sallamıştı. Dedesi bu baş sallamadan sabretmenin ilk işaretini almış olmanın huzuru duymuştu. Öylece uzaklaşmışlardı oradan.

Yine yalnız kalmıştı. Her yalnız kalışında yaptığı gibi, bakışlarını içine çevirip düşünmeye başladı. Herkes bu dünyada yaşayıp gidiyordu. Lakin asıl yaşamak, aramakla eş değer değil miydi? Arayacaksın. Yaşamak aramakla başlardı ve kendini bulmakla anlam kazanırdı. İnsan kendinden öteye geçince de ölümsüzlüğe yakın düşmüş demektir.

Dalgın tavırlarla, tek başına yaklaşan bir adama takıldı gözleri. Dalgın ve düşünceli bir şekilde ilerliyordu. O da bakışlarını yüreğine çevirmiş gibiydi. Mahzundu; bir şeylerin sıkıntısını yaşıyor gibi kederliydi. “Tam beni anlayabilecek, hemdert olduğum biri” diye düşündü. Evi kendisine dar gelen bir adamdı yanına yaklaşan. Birbirlerine kulak ve ağız olmuşlardı. Ağız ve kulak arasında kelimeler, sonra cümleler dizilmişti. Adam, “Sana ayakkabın, bana ise evim dar geliyor.” demişti. Mesele mekâna, eşyaya ve dünyaya sığmamaktı. İnsanın içi daha büyüktü dünyadan. Bu dünya, bu dünyaya ait her şey insanın içine karşılık gelmiyordu. Umutlarından söz ediyordu adam. Hayallerinden, beklentilerinden, bunların nerelere kadar uzanabildiklerinden...

Adam ha bire konuşuyordu. “Beklentiler bitmez ki. Ancak hayalleri olmayan insan da yaşamıyordur. Dünya, öyle bir yer ki bu gönül sığmıyor ona. Her şey elde edilse bile, hiçbir şey kazanılmamış gibi beklentiler devam ediyor. Yaşanan zevkler, görülen güzellikler insanı doyurmaya yetmiyor, hep daha fazlası isteniyor. Daha geniş bir mekân... Ayakkabı ayakları, dünya insanı sıkıyor.”

Yabancı Değilsin

Ufuk kızılışıyor, az sonra güneş bütün ihtişamıyla yine karşı tepelerin arkasında belirecek. Sarı saçların tepeleri aşarak eteklere dökülüşünü seyretmek ne güzel. Baktıkça yüreğim ısınıyor her sabah. Gece boyu bekleyişimin meyvesini alır gibi oluyorum.

Ben buraya geleli kaç bahar geçti üzerimizden. Kim bilir kaç defa yavruladı koyunlar ve kaç yağmur mevsimi geçti şu koca bozkırların üzerinden. Geceler yıldızları saçarken gökyüzüne, gündüzler masmavi bir perde gibi çektii üzerime semayı. Gece olunca gündüzü; gündüzleri ise gecenin güzelliklerini özledim durdum. Ne sonbaharın fırtınaları, ne kışın soğukları ne baharın yağmurları... Hiçbiri ayıramadı beni buralardan. Bir şeylerin beni buralara sıkı sıkıya bağladığını hissediyorum. Memleketimden, oradaki sevdiğimlerin özleminden bile öte bir şey bu.

Hiç sıkılmıyorum buralarda. Bu görevin verilmesi ne iyi olmuş. Artık üşümeyi de yorulmayı da unuttum. Zaman, yağmur yüklü bulutlar gibi kanat çırparak geçiyor üzerimden. Senelerin su gibi akıp geçtiğini çocukların aceleleri varmış gibi çarçabuk büyümelerinden; düne kadar dimdik yürüyen insanların, yaşlılıktan bellerinin bükülmesinden anlıyorum.

Bozkırın ortasındaki bu mezarın başında bekleyip duruyorum. Az ilerde köyün mezarlığı da var. Bu tek mezarın

yanıbaşına geçip uzandığım da oluyor ama daha çok etrafta gezinmeyi yeğliyorum. Sırtımı toprağa verdiğimde Ulanbatur bir yanımda, Darhan diğer yanımda kalıyor. Sıkıldıkça oralardaki öğrencilerimi, arkadaşlarımı ziyaret ediyorum. Öylesine yürekte çalışmalarını görünce o kadar seviniyorum ki içim içime sığmıyor.

O kaza gününden beri sadece bu tek mezarın değil, koca bozkırın bekçisiyim buralarda. O nasıl bir gündü öyle Allah'ım. Bir anlık dalgınlık yoldan çıkardı arabamızı. Şükür ki yanımızdakilerden hiç yara almayanlar vardı. En kötülerini bendim. Camdan fırlayıp minibüsün önüne düşmüştüm. Her tarafım ağrıyordu ama çok şükür kendimi hiç kaybetmedim.

Arkadaşlarım yardım getirmeye gittiklerinde verildi bana bu görev. Bekle dediler bana ve o günden beri bekliyorum. Şu çıplak, boz kayalıkların üzerine çıkıyor, kardeşlerim gelsin buralarda çoğalsınlar diye sürekli dua ediyorum.

İnsanları sıcak, bozkır ise ıssız ve soğuk bir yer burası. Gözün alabildiğine genişlikteki topraklar, kurumuş dümdüz duruyor karşımda. Oysa oldum olası yeşili severim ben. Birkaç ağaç olsaydı yanıbaşımda ne iyi olurdu. Sırtımı birinin gövdesine verir, tepemde cıvıldaşan kuşlarla ahbab olur, konuşurdum.

İlk gelenlerden olduğumdan mıdır, şimdi de son giden olmak itiyorum bu topraklardan. Bozkır içine çekiyor beni, bırakamıyorum buraları. Bir ben, bir de şu simsiyah ve sessiz kayalıklar kalsak da yine kopamayacak kadar bağlandım buralara. Lakin beni bu topraklara bağlayan şey, gelmeme sebep olandan başkası değil.

Ailemden ayrırım. Uzun zamandır oğlum da annesi de gelmez oldular ziyaretime. İnsan özlüyor sevdiklerini. Ben yanlarına gitmiyor değilim. Ara ara onların

da yanına gidiyorum. Oğlumun günbegün bydgn görmek hem Őaşırtıyor hem de sevindiriyor beni. Sık sık selamlarını alıyorum ama yetmiyor işte.. Ya ğrencilerim, arkadaşlarım... Her gün gitsem de yine de onları ne çok üzülüyorum bilseniz.

Őehirler de insanlar gibi çabuk deęiŐiyor? Darhan'ı, Ulanbatur'u tanımakta zorlandığım oluyor. Buralar artık benim geldiğim günkü Őehirler değil. O kadar deęiŐmiŐ, insanları o kadar güzelleŐmiŐ ki tanımakta zorlanıyorum. İlk geliŐimizi garipseyenler, Şimdi "İyi ki gelmiŐsiniz." diyerek çocuğunu okulumuza teslim ediyorlar. Okul bahçesinde koŐuŐturan, sınıflarda gözleri parlayan çocukları grdk gelecek adına iim daha da açılıyor.

Epey zamandır bir Şey yemedim ama yine de a değilim. En son içtiğim o içecek ne muhteŐem Şeydi Allah'ım. Kaza geçirdiğim gün vermiŐlerdi bana. Yine olsa kana kana ierdem. O zamandan beri ne acıttım ne susadım, sen ne büyüksün Allah'ım.

Uzaktan bir toz bulutu belirdi. Bir araba mı geliyor bu tarafa ne? Evet evet, bir araba. Kaç zaman sonra nihayet... Unutuldum diye korkmaya başlamıştım.

Oğlum mu geldi yoksa. Belki annesiyle beraber gelmiştir. Benden bir gün bile ayrı duramazdı önceleri. Sorumluluğum artınca, hemen her gün geç saatlere kadar çalıŐmaya başlamıştım. AkŐamları beni kapı önünde saatlerce bekler dururmuŐ, belki erken gelirim diye.

Kaç okul vardı ilgilenmem gereken. Sıkıntılar, toplantılar, görüŐmeler derken saatler alıp başını gidiyordu. O kadar yoğun oluyorduk ki eve gitmem gece yarısını buluyordu. İçeri girdiğimde bir köşede kıvrılmıŐ yatmıŐ bulurdum onu. Çoğu zaman uyandırmaya kıyamadan, yatağında sevip pyordum onu.

Eve erken gittiğim saatlerde onu yine kapı önünde bekler bulurdum. Çok uzak yerden gelmişim gibi boynuma sarılır, yanaklarımdan öper, öperdi. Bazen bıyıklarımıdan tutup çeker canımı acıttırdı ama yine de kızmazdım ona, kızamazdım!

Ben de babasız büyümüşüm. Babasızlığın ne demek olduğunu iyi bilirim. Annesi, belki bu yüzden arada bir “Sen bu çocuğu da babasız büyütüyorsun.” diye takılırdı bana. Eh, ne yapalım. Kolay değil, insanla uğraşıyoruz. Derdimiz var. Derdi olan evinde durur mu hiç.

Araba epey yaklaştı. Bir minibüs bu. Tıpkı benim gençlerde kaza yaptığım gibi bir minibüs. Arabayı biraz geride bırakıp inmeye başladılar. Uzaktan seçemedim kim olduklarını. Bu kadar kişi nasıl sığmış hayret doğrusu. Biraz yaklaşırsalar belki tanıyabilirim.

Başlarında Mehmet Hoca var, onu tanıdım fakat ya diğerleri? Hepsi de genç. Öğrencilerim desem, değil. Bunlar üniversiteyi bitirecek yaşlarda. Kimi ince bıyıklı, kimi seyrek sakallı. Bu toprakların gençleri bunlar.

Gelen misafirlerimi karşılamak için ayaktayım. her birinin elinde bir fidan var. Sevinçten yüzüm mütebesim. Selamlarını büyük bir içtenlikle aldım. Birer birer fidanları toprağa diktiler. Yüzlerinde buruk bir sevinç var. Bir süre öylece beklediler. Başları eğik gözleri demir parmaklıklarla çevrili toprakta. Mehmet Hoca isimleriyle seslendiğinde ancak tanıyabildim onları. İsimleri duyunca çok şaşırdım. Sar..., Tsren..., Arunbul... Bunlar Darhan’daki en sevdiğim, güvendiğim öğrencilerim. Bunlar benim öğrencilerim, aman Yarabbi! Görmeyeli ne kadar da büyümüş, değişmişler! Ellerinde diplomalar, Türkiye’den selam getirmişler bana. Demek o güzel topraklara gitmişler.

Allah'ım sen nelere kadirsin. Ya öbürleri... Evet evet şimdi onları da tanıdım. Bunlar da Ulanbatur'dan öğrencilerim...

Ne güzel de öğrenmişler Kur'ân okumayı. Öyle sevindim ki içim içime sığmıyor. Önlerindeki kabrin başına çömelmiş, o hazin sesleriyle okuyorlar Mushaf'ı. Sevdikleri biri olmalı orada upuzun yatan...

Kalabalık ayrılırken Arunbol kolunun tersiyle çekik gözlerindeki nemi sildi. Birkaç adım attıktan sonra durup tekrar geriye döndü. Ayrılmak istemiyor gibi bir hali vardı. Boğuk fakat kendinden emin bir ses tonuyla: "Sen yabancı değilsin, asla yabancı değilsin bu topraklarda. Bizi uykudan uyandıran ailemizden birisin." diye mırıldandı ve yürüdü.

Kim Bu³

Peş peşe gelen arabalar, gidebildikleri son noktaya kadar ilerlediler ve açılan, kapanan kapı sesleri birbirine karıştı. Kalabalık, derin bir sessizlik içerisinde, bahçe kapısına doğru yöneldiğinde güneş tepedeydi.

Tek katlı evin bahçe kapısından içeri girenleri önce taze toprak kokusu karşıladı fakat çoğu bunu duymadı bile. Solgun bakışlarıyla ağaçların arasından geçenlerin hiçbiri; ne taze yaprakların arasına gizlenmiş çiçekleri, ne vızıldayan arıları, ne de dallarda ötüşen kuşları fark edebildi.

İçeri girince, ihtiyar kadının gördükleri karşısında gözleri büyüdü. Kalbi öyle hızlı çarpmaya başladı ki sesini yanındakiler duyacaklar zannetti bir an. Damarları kabarmış ellerini yüzüne sürdü. Ellerinin titrediği iyice belirginleşmişti. Dudaklarını oynatıp bir şeyler mırıldanırken dişlerinin yarısından fazlasının olmadığı belli oluyordu. Yanındakiler olmasa genç bir kız hareketliliğiyle koşup oğlunu bulacak, herbişeyi ondan öğreniverecekti. Zor tuttu kendini.

...

Koca bahçe, içindeki kalabalığa rağmen hiç bu kadar sessiz olmamıştı. Gönüller kabarık olsa da ağızları bıçak açmıyordu. Mehmet Hoca, halden anlayan birisi. Böyle zamanlarda insanların teselliye muhtaç olduklarını iyi bilir.

³ Gerçek olaydan mülhemdir.

Bu yüzden eski arkadaşını havaalanında karşıladığından beri hiç yalnız bırakmadı.

Yaşadıklarına rağmen teselli beklemek yerine; başkalarına teselli vermeye çalışan bu kır saçlı adama karşı hayranlığı şimdi kat kat arttı.

Kalabalıkta bir arada görünseler bile, aslında herkes kendisiyle yüzleşiyordu burada. Kimi yaptıklarıyla; kimi de yapmadıklarıyla...

Sırtını bir ağaca verip çömelen bir adam, parmakları arasından doksan dokuzluk taneleri kaydırırken yanına sessizce yaklaşan kediyi fark etmedi bile. Annesinin kucağındaki bir bebeğin alabildiğine açılan gözleri kediyi her hareketiyle takip ediyordu. Plastik sandalyelerden birine oturan otuzlu yaşlardaki genç, cebinden çıkardığı cevşeni boğazını temizledikten sonra okumaya devam etti. Herkes susmuş; herkes konuşuyordu.

Demir parmaklıklı giriş kapısının önünde bir hareketlenme olduğunda bakışlar bir an o tarafa çevrildi. Bir grup üniversiteli, kapı önünde toplanmıştı. Doğru yere geldiklerini anladıklarında içeri girip kalabalığa karıştılar. Her geçen dakika kalabalığa birileri daha eklense de yüzlerdeki hüznün ifadesi hiç değişmiyordu.

Kır saçlı adam, kalabalığın arasındaki talebeleri görünce bakışları canlandı. Yüzüne hafif bir tebessüm yayıldı. Sıkıntısı bir an hafifleyiverdi. Tacikistan'a ilk gittiği günler geldi aklına. Hepsiyle tek tek kucaklaştığında yürekler birbirine aktı. Kendini daha fazla tutamadı ve o ana kadar ıslanmayan yanaklarında iki ıslak çizgi belirdi.

Torunu İlyas, annesinin kollarından sıyrılıp kalabalıkların arasından yanına koştuğunda gözleri hâlâ doluydu. Dizlerini kırarak torununu kucakladı.

– Dedeciğim neden ağlıyorsun?

– Üzüntümlle sevincim birbirine karışiverdi.

Az önce kendisiyle kucaklaşan gençleri göstererek: Şu ağabeylerin eski günleri hatırlattılar bana, ülkemize geldikler o ilk günleri. Babaannen onlara ne güzel yemekler hazırlardı. Elinin tersiyle yanaklarını sildi. Torununun saçlarını öpüp okşadı sonra yanaklarına hasret dolu bir öpücük kondurdu. İlyas, dedesinin bu hali karşısında durgunlaşmıştı. Sorgulayan bakışlarını dedesinin gözlerine dikti:

– Babaanneme ne oldu dede? Bir daha göremeyecek miyiz onu? Kır saçlı adam konuşmadı. Torununu göğsüne daha sıkı bastırmakla yetindi.

Dedesinin suskunluğu karşısında İlyas sormaya devam etti:

– Yine uzaklara gidecek misin dede?

– Nereye gidersek gidelim, dönüşümüz aynı yer olmayacak mı?

İlyas, dedesinin ne demek istediğini anlamamıştı ama yine de başını “evet” anlamında sessizce salladı.

– O hâlde uzaklara gitmemizden çok, ne için gittiğimiz önemli, değil mi?

İlyas, yine başını salladı. Dedesi yanaklarından tekrar öptükten sonra kollarını gevşetip onu yere bıraktı. O da annesinin yanına gitmek için koşarak kalabalığa karıştı.

Kır saçlı adam, bir müddet torununun arkasından baktı. Sonra yine başını önüne eğdi. Kendisiyle hesaplaşır gibi arada bir başını sallıyor, sessizce düşünüyordu. Yüreği bulutlanmıştı. Başını Mehmet Hoca'ya çevirdiğinde bakışları donuklaştı:

– Hatırıma geldikçe neye üzülüyorum biliyor musun Mehmet Hoca, diye mırıldandı.

Bakışlarını kır saçlı adama çevirdi Mehmet Hoca ve “Hayır bilmiyorum” manasında merakla yüzüne baktı:

– Şu rahmetliye ben dünya adına bir şey gösteremedim ama o bundan hiç şikâyetçi olmadı. Bütün haklarım helal olsun ona.

Bir müddet sessizce bekledikten sonra derin bir iç çekti. Bakışları hâlâ aynı noktaya sabitlenmişti. Tekrar konuşmaya başladığında sesi titriyordu. Zirvelerden dökülen kaynak suları gibi kelimeler dudaklarından saf ve berrak dökülmeye başladı:

– Belki ben ona layık olamadım ama o çok vefakâr bir eştî. Sağlığında yanında olmadığım gibi hastalığında da hep uzaklardaydım. O vilayet senin, bu vilayet benim dolaşım durdum. O da yetmedi şimdi Moğolistan... Aylar geçiyor, biz görüşemiyorduk. Ölümünde bile yanında olmadım. Allah biliyor, çok sıkıntı çekti ama o hiç şikâyet etmedi. Bazen yaptıklarıyla, bazen de suskunluğuyla destek oldu bana.

Gecede üç kişiyle, beş kişiyle, on kişiyle; yerliyle, yabancıyla geldiğim olurdu. Gündüz hakeza... Aş dedim koştu getirdi. Ekmek dedim koştu. Ütü dedim yaptı. Çamaşır dedim yıkadı. Bir kadın kocasına daha nasıl destek olur söyle Allah aşkına?

Bu kez Mehmet Hoca'nın gözleri dolmuştu. Bakışlarını ayaklarının ucuna dikti ve ses çıkarmadan başını sallamakla yetindi. Kır saçlı adam konuşmaya devam etti:

– Hiç incitmedi beni. Dostlarımın yanında hiç mahcup etmedi. Sağa sola koşuşturmama hep destek oldu. Allah ondan ebeden razı olsun.

Daha konuşamadı. gözleri dolmuş, yaşlar yanaklarına süzölmüştü. Mehmet Hoca kendisini çağırın sesle irkildiğinde kır saçlı adam hâlâ dalgın bakışlarla ayak ucuna bakıyordu.

Annesi gasilhânenin kapısı önüne çıkmış, telaşla Mehmet Hoca'ya sesleniyor “Gel, buraya gel” diye eliyle işaret ediyordu.

Kır saçlı adam o kadar içlenmişti ki ne Mehmet Hoca'nın çağrıldığını duydu ne de yanından ayrıldığını fark edebildi. .

Mehmet Hoca, annesini öyle telaşlı görünce bir aksilik mi oldu diye biraz da kalabalıklara çarparak o tarafa yöneldi. Telaşını belli etmemeye çalışıyordu. Kapıya yaklaştığında, annesinin gözlerinin nemlenmiş olduğunu gördü. Yaşlı elleri her zamankinden çok titriyordu. Kadıncağız farklı bir ruh hâline bürünmüş gibiydi. Bir şeyler söylemek istiyordu ama nereden başlayacağını bilemez haldeydi.

Birileri kendisini dinliyor mu diye etrafa bakındı. Sonra oğluna biraz daha sokuldu:

– Oğlum, beni apar topar getirdin gasilhâneye ama merhume hakkında bir şey söylemedin. Allah aşkına söyle, kim bu kadın?

Mehmet Hoca, niçin bu soruyu sorduğunu anlamadığından önce ne cevap vereceğini bilemedi. Öylece donup kaldı. Annesinin titreyen sesi, yerinden fırlayacakmış gibi büyüyen gözbebekleri onu iyiden iyiye korkutmuştu. Yine de heyecanını belli etmemeye çalıştı:

– Ne oldu anne, bir aksilik olmadı ya?

– Yok oğlum ne aksiliği?

– Ya ne oldu o zaman öyle apar topar... Seni bu hâlde hiç görmedim.

Kadıncağız, heyecandan kuruyan dudaklarını ıslattı. Birkaç kez yutkunduktan sonra konuşmaya başladı:

– Kırk yıldır gasilhânelere girer çıkarım ama böyle birini daha görmedim oğlum.

– atlatma insanı anne, ne olduğunu söylemeyecek misin?

Kadıncağız gözyaşlarını daha fazla tutamadı. Kendine hâkim olup biraz sakinleşince gözlerini sildi.

– Oğlum, sen bu merhumenin  gün önce vefat ettiğini söylememiş miydin?

– Evet  günlük.

– Oğlum bu kadıncağız daha ölmemiş gibi. Hem yle güzel kokuyor ki... Kim bu mübarek kadın söyle Allah aşkına!

Rahatlayan Mehmet Hoca'nın yüzüne hafif bir tebessüm yayıldı. Duyduklarına sevinmiş, yüreği duygulu anlardaki gibi dalgalanmıştı. Geriye dönerek, kalabalığın arasında kendi halinde bekleyen kır saçlı adama hayranlıkla baktı. Sonra tekrar annesine dönerek:

– O kadın, bizim ağabeyimiz Hacı Kemal'in eşi anne.

Randevu

Kendimi yatağa bırakıvermişim. Dünyanın yükü, sıkıntısı benim üzerimdeydi sanki. Hem hâlsizlik vardı üzerimde hem de kırgınlık... Kafam zonkluyor, kulağım uğulduyordu. Kalp atışlarımı artık kafamda, kafama uzanan bütün ana damarlarda hissediyordum. Her atışta şişip şişip iniyorlardı sanki. Üst üste içtiğim Novalginler de kâr etmemişti bu ağrılara.

Yorgun olmama rağmen, bir türlü uyuyamıyordum. Acılar içerisinde kıvranıp duruyordum. Saat bir hayli ilerlemişti. Öbür odalardan hiçbir ses gelmiyordu. Hepsi uyumuş olmalıydı. Bir ben kalmıştım odamda yalnız başıma.

Acılarım daha da şiddetlenmişti ki odamın kapısının usulca açıldığını fark ettim. Kapının kolu hafifçe aşağıya doğru kıvrıldı. Gürültü çıkarmamasına özen gösterilerek içeriye doğru ağır ağır itildi.

Yorgun olduğumu gören annem, meraklanmış kontrol etmek için gelmiştir diyerek başımı bile kaldırmadım. Uyumuş gibi yaparak gözlerimi kapadım. Tekrar kapının kapanan sesini duyunca “gitti” diyerek gözlerimi açtım. Fakat içerde bir tuhafılık olduğunu fark ettim. Gece lambası da sönmüş ortalık inceden gelen ay ışığı sızıntısına terk edilmişti. Önceleri, gözlerim alışmadığı için içerisi bana çok karanlık geldi. Karartı vardı içeride onu fark edebiliyordum. Gözlerim biraz daha alışınca karartıların iki tane

olduğunu fark ettim. Odamdaydılar. Ama ben yokmuşum gibi davranıyorlardı. İçimi bir korkudur sardı yüreğim süratle çarpmaya başladı. Kaçacak ya da saklanacak yer de yoktu. Ağrılarımı unutmuştum. Beni fark edecekler diye korkuyordum. Hâlâ kapımın yanında duruyorlardı. İri yarı, uzun boylu, iki adamdı bunlar ama sadece gölgeleri görünüyordu. Normal insan boyundan daha uzun daha cüsseliydiler. Gözümün karanlığa iyice alışmasına rağmen, yüzlerini seçemiyordum. Sanki yüz kısımları yok gibiydi. Sadece kapkaranlık bir gölge vardı o kısımlarda. Ve sanki uçsuz bucaksız bir derinlik vardı o karanlıkta.

Hayır, hayır! Bunlar insan değildi. Solda duranı vücudunu bana doğru dönerek yaklaşmaya başladı. Gaipten gelen yüksek ama kulakları tırmalamayan bir ses tonuyla “Ben Azraillim, kendini bana hazırladın mı?” dedi. Ben..... bağırmağa başladım. Var gücümle bağırıyordum. Ama sesim çıkmıyordu. Daha hızlı bağırdım. Sesim yine çıkmadı. Sanki ses tellerim koparılmıştı. Çırpınarak baş ucumdaki gece lambasını yere düşürdüm. Büyük bir gürültüyle yere yuvarlandı. Paramparça oldu. Gürültüyü duymuş olacaklar ki ayak sesleri koşarak yanıma yaklaşıyordu. Önce annem babam içeri girdi, ışığı yaktılar ama az önceki karartıları göremez olmuştum. Birden kayboluvermişlerdi. Bir an için “kefeni yırttım herhalde” diye düşünerek rahatladım. Ama ölüm korkusu az sonra tekrar sardı içimi. Korkudan gözlerimi alabildiğine açmıştım. Vücudum diken diken olmuş gibiydi. Çok gergindim. Kalkıp anneme sarılmak istedim. Babamın elini öpmek istedim. Başıma gelenleri onlara sıralamak istedim. Ama artık parmağımın ucunu bile kımlıdatamıyordum.

Mesai arkadaşlarımdan iki kişi de gelmişti içeriye. İkisi de telaşlıydı. “Ne olmuş, ne olmuş!” diye soruyorlardı, annemle babama. Annem “Bir şey yok, uyku arasında herhalde eli abajura değmiş, onu düşürmüş.” dedi onlara, sonra

öp küreğini getirerek onları aceleyle yerden süpürdü. Arkadaşlarımın hanımları da geldi. Anneme yardım etmeye başladılar. Cam parçalarını götürdükten sonra, ne annem ne de diğer kadınlar odaya bir daha dönmediler. Her halde öbür odaya geçmişlerdi. Ama babam ve arkadaşları odanın içinde oturmuş hâlâ konuşuyorlardı. Bu saate kadar arkadaşlarımın burada kalması çok garipti. Hele babamın her gün çok erken yatmasına rağmen, bu saate kadar kalması beni çok şaşırtmıştı. Zoruma giden bir şey de kimsenin benimle alakadar olmaması, ilgilenmemesiydi. Bağırmaktan, ırpınmaktan perişan olan hlimi bile görmüyorlardı. Halbuki ben çok zor bir durumdaydım. Azrail'den randevu bile almıştım. Ama ne sesimi çıkarabiliyor ne de hareket edebiliyordum. Adeta yerimde dondurulmuştum. Aradan zaman geçince "inşallah unutuldum" diye mitlenmeye başlamıştım ki az sonra tam karşımdaki duvardan önce kocaman bir ayak göründü. Duvar aralanmış, oradan biri geçiyor gibiydi. Sonra yukarı kısmı da duvardan bu tarafa geçti.

İşte gelmişti. O gelmişti. Canımı almaya geliyordu. Artık kendimi zorlamaktan boğazım yırtılacaktı. Bu defa bir tanesi gelmişti. Ama sanki boyu biraz daha uzamıştı. Neredeyse başı tavana değecekti. Babam ve arkadaşlarım onu görmüyordu bile, nasıl olur da göremezlerdi. İşte karşımda duruyordu, hem de kocaman csseyile.

Onların bu koca csseyi görmemeleri beni daha da te-dirgin etmiş, korkutmuştu. Sıkıntıdan kan ter içinde kalmıştım. Kalbim, dört nala koşan atın kalbi gibi çarpıyordu. atlayacak gibiydim.

lme hazırlıksızdım. şimdi öleceğim aklımın ucundan bile geçmiyordu. Zaten asıl korkum, böyle hazırlıksız yakalanmaktı.

Ben ecel terleri döküp "eyvahlar" ekerken, gölge kayıyormuşasına bana yaklaştı. Ama filmlerde gördüğümüz

gibi sırtında uzun saplı bir orak taşımıyordu... Yatağımın baş ucunda durdu. Konuşmaya başladı. Konuşurken ağzı kıpırdamıyor, dudakları oynamıyordu. Sesini de kulaklarımla işitmiyordum. Kalbimin derinliklerinde hissediyordum bu sesi. “Bu kez bir can almadan gitmeyeceğim.” demişti.

Korkum şiddetlendi. Daha da artmıştı. Babamdan arkadaşlarımdan medet beklemeye başladım. Ama benim için geldikleri hâlde, benimle ilgilenmeyen, yüzüme bile bakmayan arkadaşlarım beni iyici sinirlendirmeye, çileden çıkarmaya başlamışlardı. Hele Naci yok mu, o Naci! Babamın benimle ilgilenmesine “Bir şeyi yok, o turp gibidir, numara yapıyor.” diyerek mani oluyor, alakasız konulara dalarak ağız dolusu kahkahalar saçıyordu etrafa.

Artık onlardan ümidimi kesmiştim. Sabaha kadar başımda otursalar da biri bile yüzüme dönüp bakmayacaktı.

Yine o ses yüreğimde yankılandı. “Ne önce, ne de sonra; tam vaktinde.” sonumun dakikalarla sınırlı olduğunu hissetmeye başlamıştım. Çaresizliğimden ve korkumdan, gözyaşlarımın tane tane olup yanaklarımdan süzüldüğünü hissediyordum.

Dört yıldır bu işteydim. Çok iyi para kazanıyordum. Keşke ilk senesinden annemle babamın sözünü dinleseydim. Ah şu kafam, ah! Birazcık daha zamanım olsaydı. Bir saniyesini bile boş geçirmezdim. Alnımı secdeden kaldırmaz, haram yere ayak basmazdım. Her şey gözümün önündeydi, bilhassa günahlarım. Hepsi, hepsi gözümün önündeydi şimdi. Aklım başıma gelmişti artık ama biraz geç olmuştu. Geçen her günün hatalarla geçtiğini şimdi daha iyi anlamaya başlamıştım.

Ah! Bir fırsat, bir fırsat daha verilseydi bana. Yüzüm yoktu. Çünkü O'nun karşısına çıkmaya. Hangi yüzle çıkardım huzuruna? Hangi sıfatla?

Beni işe alsınlar diye namazı terk ettiğimi nasıl söyleyecektim? Şirin görünmek için, başladığım içkiye, daha sonraları müptela olduğumu nasıl, nasıl açıklayacaktım?

Kendimi o kadar sıkıyordum ki birbirine sürtünmekten dişlerimi kırmak üzereydim.

Şimdi, elimin altındaki bir kalıp sabun gibiydi hayat ve her an kayıp gidebilirdi parmaklarımın arasından. Vücudumda inceden başlayan bir titreme, yüreğimde ise büyük bir sızı başlamıştı.

Galiba zaman gelmişti. Ölüyordum artık. Göz göre ölüyordum ben. Bu dünyaya veda ediyordum ama yanımdakiler, o en yakınım bildiklerim hâlâ lakırdılarına devam ediyorlardı.

Artık öleceğimi kabullenmeye başlamıştım. İstemeye istemeye bakışlarımı belki de son kez hayata çevirdim: “Elveda, elveda sana hayat, güneşinin aydınlığını bir daha göremeyeceğim, ayırıyorlar beni senden. Geceleri gökyüzüne bakıp yıldızlarını sayamayacağım. Annemin ellerini doyusya bir daha öpemeyeceğim. Başımı omuzlarına koyamayacağım. Elveda sevdiklerim, bir daha sizi göremeyeceğim. Elveda üzdüklerim, kırık gönüllerinizi artık onarmayacağım...”

Hayatla tam vedalaşmamıştım ki birden karşımdaki duvarda bir kapı belirdi. Büyük bir kasanın şifreli kapısı gibiydi, ama etrafında hiçbir şey yoktu. Boşlukta etrafı karanlık, gözleri kör eden bir karanlık.

Kapıya doğru yavaşça yaklaştığımı hissettim. Bildiğim tüm duaları peş peşe okumaya başlamıştım. Bazılarını tekrar tekrar okuyordum. Ölümüm kolay olsun, hatalarım bağışlansın diye dua ediyordum, yalvarıyordum.

Açılan kapının yanına kadar gelmiştim. Yürümüyordum ama altımda adeta raylı bir sistem vardı. Ben istemesem de götürüyordu beni oraya doğru. İçerisini

görebiliyordum artık. Nereye kadar gittiği belli olmayan bir uçurum gibiydi. Yüzlerce metre belki de binlerce metre karanlığa uzanan, kör bir kuyuydu sanki. Ama içi doluydu. Korkuyla ve bilinmezliklerle doluydu. Kapıya yaklaştıkça kendimi geriye doğru itiyor, gitmek istemiyordum. Fakat, sadece başımı birazcık geriye doğru atabiliyordum. Vücudum karanlık dehlize doğru durmadan ilerliyordu.

Artık kapının, uçurumun tam kenarındaydım. Hayat ile ölüm çizgisinin tam üzerindeydim. O çizgiyi geçtiğim an, hayatla olan bedenî irtibatım tümüyle kesiliyor, ben ölmüş oluyordum.

Tekrar bağırmağa, yırtınmaya başladım. Ağzımdan artık, ses yerine, yanık kokusu gelmeye başlamıştı. Gözlerim yuvalarından fırlayacak gibiydi. Fakat, -hayır- işe yaramıyordu. Gidiyorum. Son çizgiyi de geçtim. Eyvah! Düşeceğim. İşte düşünüyorum, diyerek son bir hamleyle tüm gücümü kullanıp kendimi yan tarafa attım!!!

Aman Allah'ım! Kolum sağ kolum, müthiş acıyor. Birden kapı açıldı. Annemle babam içeri girdiler. Beni yerde o hâlde görünce, ikisi de şaşırılmıştı. Meğer yataktan düşmüşüm.

Meğer gördüklerimin hepsi rüyaymış. Hepsi rüyaymış. Üzerimdeki şaşkın bakışlara ve kolumun acımasına aldırmadan "Çok şükür Allah'ım, çok şükür rüyaymış!" diyordum. Ter içindeydim. Ve içim hâlâ titriyordu. Korkudan damarlarımdaki kanın çekildiğini hissediyordum.

O gece çok uzun olmuştu benim için. Kendime gelmem, o rüyanın, daha doğrusu kâbusun, etkisinden kurtulmam kolay olmadı. Ertesi günü hafta sonuydu ve ben biraz geç uyandım. Tam giyiniyordum ki baş ucumdaki abajurun olmadığını fark ettim. Hemen anneme koştum, gece elimle çarpıp düşürdüğümü, buna rağmen uyanmadığımı, uyumaya devam ettiğimi söyleyince tekrar sarsıldım.

Nedenini sordu. Yorgunluktandır deyip kestirip attım. Ama içim karmakarışık olmuştu. Birden aklıma gelmiş gibi –peki Naci’yle Samet geldiler mi buraya dün akşam? –geldiler ama uyuyordun. Naci’yle baban bir iki seslendiler sana,uyanmayınca bıraktılar...

Aman Yarabbi! Dün gördüklerimin hepsi rüya değil miydi?

Kahvaltı sofrasında kalakalmışken telefonun zili çalmaya başladı. Annem açtı telefonu. Ama bu kez onun bakışları donuklaşmış, suratı bembeyaz kesilmişti. Kendimi unutup, ona koştum ne oldu diye.

- Arkadaşın Naci...
- Eee ne olmuş Naciye?
- Ölmüş, bu sabah yatağında ölü bulunmuş!..

Gitmek

Hareket saati gelmişti. Ürkek bakışlı annesini daha fazla tedirgin etmemek için korkularını, heyecanını belli etmemeye çalışıyordu. Annesinin yüzüne yansıyan ızdırabının bilmezlikten değil, ayrılığın kalpleri zorlamasından olduğunu da biliyordu. Lakin güzel şeyler için de olsa insanın sevdiklerinden ayrılmasının ne zor olduğunu şimdi daha iyi anladı. Kenan sakın görünmeye çalışsa da annesinin yüreği, çalkantılı bir denizdi. Kadıncağız nasıl endişe etmesindi ki? Oğlunun gideceği yeri buralarda ne gören vardı, ne duyan. Gidenin neyle karşılaşacağını bilen olmaz. Kenan da hiç konuşmuyor ki!

– Dil bilmez, yol yordam bilmezsin. Ne edersin oralar-da oğlum?

– Gül devrinde uzaklara gidenler dil mi biliyorlardı ki anne? Hem ucunda ölüm yok ya anacığım, telaş etme sen. Sonu güzel olacak inşallah.

Başka ne diyebilirdi ki? Gideceği yerin adını ilk duyduğunda; haritada bulmakta zorlandığını mı, tek başına gideceğini mi deseydi, yoksa ilk gidenin kendisi olduğunu mu? Bunları bilse, anacığının yaşlandıkça daha da hassaslaşan yüreği, ağlara takılmış gibi çırpınır dururdu...

Nezahet Hanım, oğlunu hasretle kucaklayıp yanaklarından öptü ve ciğerlerine çekerek saçlarını kokladı. Oğlunu Allah'a emanet ederken sesiyle değil, gözyaşlarıyla konuştu. Kenan bu gözyaşlara tepkisiz kalamadı. Tebessümle baktı annesine,

– Beni Allah'a emanet ediyorsan için rahat olsun anne. O, emanete en iyi sahip çıkan değil mi?

Ellerinden minnetle öpüp ayrılacakken annesinin titreyen parmaklarını kolunda tekrar hissetti. Geriye döndüğünde annesinin sıcak bakışlarıyla kucaklaştı.

– Ya Selma.... Ne diyeyim ben kızcağıza oğlum?

İsmi duyunca içinde bir yanma hissetti Kenan. Kalbi, kafese yeni konmuş kuşunki gibi hızla çarpmaya başladı. Nefes alışları hızlandı. Bir müddet sessizlik oldu. Verecek cevap bulamadı. Bedeninin yüreğine nasıl dar geldiğini ilk o gün fark etti Kenan.

– Ne zor bir imtihan bu Allah'ım! Sıkıntımı sen gider.

Böyle zamanlarda haykırmak ruha nefes aldırır; ama o yine susmayı tercih etti. Yanındakilerden biri,

– Bari dönüş için bir zaman söyle, Kızcağız rahatlasın.

Kenan içine döndü. Bakışları donuklaştı. Arkadaşının gözlerine, uzakları seyreder gibi baktı. Sonra ancak yanındaki duyabileceği bir fısıltıyla, “Ben dönmek için gitmiyorum ki!” dedi. Nazife Hanım, bakışlarıyla oğlunu sımsıkı kucaklamış, nefes bile almadan gelecek cevabı bekliyordu. Kenan hâlâ susuyordu. Annesine dönünce kaşları titredi. Kendini bıraksa gözyaşları yanaklarından süzülüverecekti. Derin bir nefes aldı. Bakışlarını ayakucundan kaldırdı ve o gün ilk kez annesinin gözlerine dikti bakışlarını. Kararlı bir ses tonuyla: “Söyle beni beklemesin anne!” dedi ve yürüdü. Sırtını döndüğü için yanaklarının nasıl ıslandığını hiçbiri göremedi.

Uçağa bininceye kadar bir suskunluk devam etti. Koltuklardan bir kısmı boştu. İki çocuğun dışında içerde sessiz bir bekleyiş vardı. Kimisinde ayrılmanın hüznü serpilmişken, kiminin yüzünde de kavuşacak olmanın heyecan verici canlılığı vardı. Etraflarına meraklı bakışlar fırlatan, çocukların yanından geçerken onlara müstakbel öğrencilerim nazarıyla baktı. Çocuklar, Kenan'ı fark etmediler bile...

Yolculuk başladıktan sonra sessizlik daha da belirginleşti. Yeni aldığı kitabı el çantasından çıkardıktan sonra çantayı yan koltuğa bıraktı. Rahat okuyabileceği şekilde geriye yaslandı. O anki ruh hâliyle rasgele açtığı bir sayfadan okumaya başladı...

– Askerler, Firavunun askerleri geliyor! Uyanın, kalkın!

– Sonunda bize de ulaştılar. Hiçbir yere kaçamayız.

– Çocuklar... Öldürecekler onları! Saklanın!

– Bebek nerede, nereye götürdüler onu? Hani annem nerede?

Okuduğu bu cümlelerden sonra Kenan yine duygulandı. Annesinden ayrılırkenki hâli geldi gözlerinin önüne. İçinde bir yanma hissetti. Yüreği sıkıldıkça sıkıldı. Gözleri buğulandı. Bir başına bıraktım ya onu, hakkını helal eder inşallah. Şimdiye kadar uzun süreli ayrılmamıştık hiç. Keşke yanımda olabilseydi!

– Annem, bebeğini kucakladığı gibi dışarı attı kendini. Telaş ve korkudan yüzü beyaza kesmişti.

Yan koltuklardaki çocuklardan biri uzun bir kahkaha atınca annesinin kaşları indi. Kafası birkaç kez sağa sola sallandı. Çocukların ne konuştuklarını anlayamasa da kahkahalar her dilde aynı. Korkular, ümitler gibi...

– Anneciğim beni de bekle. Böyle karanlıklara çarpa çarpa nereye kadar koşabilirsin?

– Sen gelme kızım. Ben kardeşini Firavunun askerlerinden kaçırmak için içimdeki sesi dinliyorum. Ciğerlerim yanınca, boğazım kuruyuncaya kadar da koşup nehre ulaşacağım.

– Ama anne, nehir daha uzak. Böyle bir başına nasıl gidersin? Ben de gelirim kardeşimi beraber taşıyoruz...

Annenin bu telaşlı şefkati karşısında Kenan yine içine döndü.

– Oğlum sobaya odun atsana.

– Şu ödevimi bitireyim anne

– Bu soğukta ders yapılmaz ki? Yine tembelliğin üzerinde. Bari ben atayım birkaç parça...

Yanıdakilere fark ettirmeden koluyla gözlerindeki buğuyu sildi ve okumaya devam etti...

– Ne yapıyorsun böyle anne? Nil nehri bu. Hepimizi yutuverir. Dur, kucağındaki bebekle nasıl geçebilirsiniz? Yapma! Firavundan kaçırdığın kardeşimi Nil'e mi kaptırıcaksın? Lütfen sakın ol biraz.

Kaptan pilotunuz konuşuyor. Rotamız, Madagaskar. Yüksekliğimiz, on bin elli. Tahmini varış saatimiz sabah beş yirmi. Hepinize iyi yolculuklar temennisiyse...

– Nehir geçilecek gibi değil. Şafak da sökmek üzere. Askerler de çok geçmeden bizi bulur...

Anonstan sonra Kenan bir müddet küçük pencereden dışarıyı seyretti. Bulutlar aşağıdan bir nehir gibi köpük köpük akıp gidiyordu. Gözleri sanki kucağındaki bebekle Necva annemizi görür gibi oldu akan köpükler arasında. Arkasında da telaşla yürüyen kızını...

Yüzünde bir tebessüm belirdi Kenan'ın ve zengin hayallerinden sıyrılıp tekrar kitaba döndü....

– Anne, ben çok yorulmuşum.

– Güneşin kızılıığı dağdan aşağılara taşmaya başladı; ama yine de şu ağacın dibinde biraz soluklanalım.

Çare gösteren olmasa sahipsizlik ne kötü.

– Yiyecek bir şey ister misiniz beyefendi?

– Yok, almayacağım.

– İÇecek?

– Meyve suyu lütfen...

Bardaktan bir yudum alınca bakışları pencereden dışarıya kaydı. Bulutlar, gri bir nehir gibi dalgalı akıp gidiyordu. Koca koca ormanlar, başı bulutlara eren dağlar hiÇ biri görülmüyordu artık. Her taraf kurşunî...

İÇimde bir sükünet, yüreğinde genişlik var... Daha önceleri de kaç kez duyduğum o ses... Evet, evet aynı ses yine kulaklarımda. “Onu bir süre emzir, şayet başına bir şey geleceğinden endişe edersen ırmağa bırak. HiÇ endişe etme. HiÇ üzülmeyin.” Bu çocuk, dedesi Yahser, ataları Yakub ve İbrahim gibi seçilmişlerden.

Kenan, “Böylesine zor durumda bile acılı annenin yüreğine genişlik veren Allah’ım, annemin de kalbine aynı genişliği ve sabrı verir inşallah. Yoksa zavallı kadın öyle bir başına ne yapar oralarda.” diye düşündü.

O kadar yorulmuşlardı ki annesi bebeği emzirdikten sonra nehrin kenarında uyuyakaldılar. Uyandıklarında karşı tepelerden toz bulutu yükselmeye başlamıştı.

– Kızım uyan, askerler... Firavun’un askerleri olmalı.

– Boş bardağınızı alayım lütfen.

– Teşekkür ederim, meyve suyu Çok güzeldi.

– Afiyet olsun efendim.

– Toz bulutu iyice yaklaştı. Hadi kızım biraz Çabuk ol. Kardeşini sandığa yerleştirelim. Sular da kabarık. Onu

ancak asıl sahibi koruyabilir. İçim rahat değil kızım. Onu uzaktan izle, başına bir şey gelmesin.

Ne mutlu o anneye diye iç geçirdi Kenan. Yüreğine cesaret, bedenine kuvvet veren var. İnsanın sahipsiz olmadığını bilmesi ne güzel, diye yutkundu. Tekrar kitaba yöneldi: “Benim de annemin de yüreğine güç ver Allah’ım.” diye mırıldandı.

Kendini kitaba öyle kaptırmıştı ki kendisine seslenildiğini duymadı bile. Çağırışı sonradan fark ettiğinde etrafındaki bakışların üzerine çevrilmiş olduğunu gördü. Suçluymuş gibi hafif bir telaşa kapıldı.

– Beyefendi bir isteğiniz var mı?

Böylesine içine dönmüşken bir şey yiyemezdi.

– Teşekkürler, sağ olun.

Bebek, suların önüne kapıldı gidiyor. Firavun’un karısı asiye, üzerlerine doğru sürüklenen sandıktan habersizdi. Hizmetçileriyle beraber nehrin aşağı kısmında ayaklarını serin sulara uzatmış hem eğleniyor hem dinleniyordu.

Kenan, bir müddet pencereden dışarıyı seyretti. Hâlâ bulutların üzerindeydiler. Koyu gri sular üzerinde akıp gidiyor gibiydi. Allah’ım bana da bir kolaylık göster. Onu karşılayanlar olduğu gibi bana da bir yol göster, diye mırıldandı.

Bebek gözden kaybolunca, anne şefkatinden dolayı içi sıkıldıkça sıkıldı. “Onu sana tekrar kavuşturacağız sesini içinde duymasa sabretmek yüreğine ağır gelecekti. Bu metanetle askerlerin yaklaşmasını bekledi...”

Bebeğin annesine metanet veren Allah’ım! Annemin de benim de yüreğimize sabır ver. Onun kalbinde de kavuşma ümidi sönmesin. Dualarını üzerimizden eksiltmesin.

Elinde kitapla uyuyakalmıştı Kenan. Saatler sonra yapılan anonsla uyandı. Uçağın inişe geçmek üzere olduğunu söyleniyordu. İçindeki heyecan yeniden uyandı. Çok uzaklara geldiğini hatırlayınca içini bir hüzün kapladı; ama kitaptaki: “Onu tekrar sana kavuşturacağız.” sözünü hatırladı. İçinde derin bir rahatlık hissetti. Uzaklara gelebilmiş olmanın ferahlığı sardı yüreğini. İşin en zor kısmını, sevdiklerinden ayrılmayı başarabilmenin rahatlığıyla çıkış kapısına yöneldi. Kitabı göğsüne sımsıkı bastırdı ve kalabalıklara karıştı.